MATTHIAS REX

[illegible] Vngariæ
[illegible]

[illegible] 1486
[illegible]
[illegible] 4 lib. [illegible]

Statuta ſeu Ius Scri-ptum Regni Vngariæ

Matthiæ Regis temporibus emanatum

de Ao 1488. 2a Junii.

[illegible]
cap 19
Diſerius.

Ἀνέχου καὶ ἀπέχου
Sustine et Abstine
Leyd vnnd Meidt

Ex oblatione [illegible] Perill. D.
Sam. [illegible] de [illegible]
possidet [illegible] de [illegible]
1751

Inc. 353

[illegible] ngariæ
[illegible]

[illegible] Chri 1486
[illegible]
[illegible] 4 lib. vij

de Ao
1458.
2o Junii.

Statuta ſeu Jus Scri, ptum Regni Vnga, riæ

~~[illegible]~~ Matthiæ Regis temporibus emanata

1. 2 ps tit [illegible]
cap 19
[illegible]ſerius.

Ἀνέχου καὶ ἀπέχου
Sustine et Abstine
Leyd unnd Meidt

[illegible]

Ex oblatione [illegible] D:
Sam: [illegible] de [illegible]
possidet [illegible] de [illegible]
[illegible]

MAGY. TUD. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Et ſi Bibliopole iam pridem ſepius atqȝ
iterū blanditi ſint: pro iſtarū Cōſtitutio
num incliti Regni Vngarie accomodati
one: Vtqȝ eaſdem: caſtigatas: limatas et
pumicatas traderem: quo opera et impē
ſa eorum acceptior: maioriſqȝ penſi habe
retur: quin preſertim ī ſingulis imprimē
dis Codicibus hoc ſibi potiſſimū conſu/
lerent: curarentqȝ pro viribus. Morē ge
rendū eſſe cenſui: cum amore et fauore in
geniorū et ſtudiorū: tum conſtitutionū et
Legū predictarū preclaritate et excellen
tia: quas profecto viro patritio (Et qui
dē patrie ſue cōſtitucōs) ignorare turpe
eſt. Quin preſertim ſūma ⁊ eminētiſſima
auctoris preclaritas: opus hoc clarū effi
tiat. Mathias nēpe Rex et ille ſane vir/
tutum princeps: ſemper inuictus: ſemper
interritus: parua manū maximas res per
ficere ſolitus. Qui (Vt ceterorū pace di
xerim) inter alios precipuos et prima/
rios homines. diuoſqȝ Reges et Impe/
ratores: quaſi matutinū quoddam ſidus
effulget: Ea vite ſanctimonia: ea integri
tate: ea religione: ea Juris Ceſarii etiam
et Pōtificii cognicōne: Ea deniqȝ eximia

et materne et Latine eloquentie: aliorūqꝫ
ydeomatū: et quidem plurimorum: copia
ac ſuauitate preditus. In maximis deni
qꝫ quibuſqꝫ gerendis rebus qm̄ aptiſſi/
mus: Et qui nūqm̄ dubia victoria hoſtem
reliquit: ſemper vicit: omni bellica et ciui
li laude: omnem antiquitatem: aut equa
uit: aut ſuperauit. Et ut ceteras eius lau
des et profecto innumeras trāſeā. Quis
nobilitate: vel probitate: vel rerū ſtudio
optimarū: vel clemētia: vel quouis alio
laudis titulo eo preſtantior: Quis clariſ
ſimarum rerum: magnitudine bellorum.
preliorū numero: varietate victoriarum
Celeritate cōſitiendi: mentis amplitudi
ne: pertinatia in rebelles: clemētia in ſub
ditos: liberalitate in om̄es qui ſibi con/
ferri poſſit. Sed de his hactenus. Quā/
ta igitur poteſtas legum atqꝫ vis exiſtat
Sine quibꝫ: nec vrbs aliqua: nec locus cō
ſtare poteſt: nemo ambigit. Nō enim ma
iori egent cōmendacōne: prout Iuriſcō/
ſultus Vlpianus inquit: Vtilitas cū per
ſe patet cōmendatione non eget. Quare
om̄s ⁊ ſingulos preſertim quibꝫ intereſt
hortor: moneo et pro Iure amicitie requi

Confer Ludov. Tuberonis Comentariorum de Rebus Hungaricis in I lib.

Observa.

ro et obteſtor vt illa Syntagmata haſqꝫ patrie ordinationes nauiter luſtrent: legent: volutent et amplectentur Sicutiqꝫ leges. Solonis et Licurgi venerentur.

¶ .B. .R. .L.

¶ Humanitate quadā: et profecto innata bonitate nō mediocri Magnifici Ambroſii Wydfii de Mohora Vicecomitis Comitatus Neugradien̄. opuſclm hoc: in primis participatū: caſtigatū tandem: et impreſſū extat ¶ Cuius ſane ingeniū ad optimarum artiū cognitionē cōmoduūqꝫ et profectū Reipublice: et agendo et conſulendo natura cōparatū eſt.

Ex Thesauris Samuelis Szekely de Doba Jurati Utriusque Fori per Regnū Hungariae Causarum Advocati. Compar. Eperies 1ª May A. 1728

MAGY. TUD. AKADEMIA KÖNYVTÁRA

Ex Libris Johannis Terschÿ

De abolitione Judicii pallatini Et ut malefactores cū comite exterminētur. i.

De obolitione proclamatarū cōgregacionum. ii.

De octauis et terminis ordinariis celebrandis. iii.

De aliis octauis in trāſſiluania et Sclauonia celebrandis iiii.

De amputādis ſuperfluis dilacionibus in cauſis. v.

Ut liberam partes concordandi habeāt auctoritatem. vi.

De euocationibus cū inſinuatione ſuper dampnis aut aliis iniuriis fiēdis. vii.

De dilationibus que pretextu prorogacionum fiunt et allegantur. viii.

De eadem prorogatione. ix.

De execucõnibus Juditialibus et forma illarum. x.

De eligẽdis Judicibꝫ in Comitatibꝫ. xi.

De modo in executionibus: inquiſicõnibꝫ et atteſtationibus obſeruando. xii.

De Reformacione religioſorum et quibꝫ dignitates comittantur. xiii.

De viſitacioñe et emendacõne conuentuum per epõs aut eorũ vicarios. xiiii.

De obolicõe clauſule cõſenſu et volũtate xv.

Quis ordo in Inquiſitionibus: atteſtationibuſqꝫ et modus obſeruari debeat xvi.

De forma iuditii cõmunis inquiſicõnis Et qualiter iudex ſe habeat. xvii.

In quibus caſibꝫ cõuicti in facto potẽtie ſeu principali dãnãtur Et de familiaribꝫ caſtellanorum et officialium. xviii.

De pena Repulſionū que in contēptū nō nūq̄m Judicii et iuſtitie fiunt. xix.

De abolitione trineforenſiū et proclamacionum: et quis modus in obligac ōibus habetur. xx.

De abolitione duellorum niſi in caſibus xxi.

De euocacione fienda in quatuor octa/uis et de contumatia nō cōparentis. xxii.

Ne in locis priuatis iuditia habeantur. Et ut ſubſcriptio litterarum fiat. xxiii.

Vt exemptiones a iuriſdictionibus infe/riorū locum non habeant. xxiiii.

De his qui ſe propria auctoritate ſiue vigore donationis et alio quocunqȝ titulo adbona aliqua intromittunt. xxv.

Qd nullius ſint firmitatis donacões que fiūt pretextu clauſule de manibus regiis collata. xxvi.

Vt neqꝫ valeant donationes etiam priores iſtis ſtatutis que ſunt contra decreta et antiquam conſuetudinem edite. xxvii

De hys qui res ſibi impignoratas vltra tempus differunt in preiuditiū impignorantis: et eorum pena. xxviii.

Si de dominio poſſeſſionuꝫ et bonorū dubiū oritur: debēt ſequeſtrari: donec iuditialiter cognitū fuerit Et de bonis: que nō nūqm̄ ad maſculos: nōnūqm̄ ad feminas deuoluūtur Et de quarta hereditaria xxix

De hys qui propria auctoritate ſe intromittūt in poſſeſſiōꝫ bonorū quocūqꝫ titulo Et de modo procedendi in iudicio. xxx.

De modo agendi eccleſiaſticas perſonas contra ſeculares. xxxi.

De modo extorquendi debita et obligata in iuditio et preſertim per iſtos qui negotiantur hincinde xxxii.

De copiis que ad bellum proficiſcnutur

ne dampna cuiq̄m inferant. xxxiii.

De hys qui ceſſante ſtipendio ſe in bonis et poſſeſſionibus alioruz ingerunt dam/ pnaqʒ inferunt. xxxiiii.

Ne quiſq̄m venetis aut polonis aliquid vendat de terris: dominiis: aut poſſeſſi/ onibus. .xxxv.

De procuratoribus qui ſubditos dn̄orū iniuriis Et iacturis affitiūt Et de ill' qui perperā offitia ſua adminiſtrant. xxxvi.

De his qui non cōpleto ſeruitio ad alios dominos ſe tranſferunt. xxxvii.

De Theolonatoribʒ et theoloneis aliiſqʒ exactionibus. xxxviii.

De exaccōibʒ et viatoribʒ ſoluēdis xxxix.

Ne offitiales: aut alterius cuiuſcumqʒ ſta tus homines: bonis eccleſiaſticis abſqʒ mandato regio ſe immiſceant. .xl.

De hys qui malefactores non cuſtodie/
rint. xli.

De pena illoruz qui Colonos ſeu Ruſti/
cos abducūt Et qui reliquos ſubditos ca
lumpnioſe in eorū ſeruitiis Et vi quadā
detinent. xlii.

De iuditiis et modo obſeruando in deci/
macione. xliii.

Quomodo decimatores in exigendis et
recipiēdis decimis ſe habere debeāt xliiii.

De hiis qui animalia ad dietā tenēt. xlv

Vt nemo aliquid a decimatione extrahat
Sed omnia equaliter fiant. xlvi.

Vt nemo quempiam ad curiam Romanā
euocet Sed cauſas precedentes ad iuditi
um regium retrahet. xlvii.

Vt nulle cauſe in Romana curia agiten
tur Sed coram ſola Regia mageſtate et

preſertim cauſe decimarum. xlviii.

Ne ex indeliberato bona Regnicolarum
occupentur. xlix.

De profugis et infidelibꝫ Regie maieſta
tis vtqꝫ pro grã optinẽda medio amici:
libere ad eãdeꝫ ſuã maieſtatẽ venire pote
rint. l.
De his qui fures: latrones: aut malefa/
ctores ceteros: in eoruꝫ bonis aut poſſeſ
ſionibus detinent. li.

De auri et argẽti fodinis: aliarũqꝫ rerũ
metallis: que in fũdis aut poſſeſſionibus
quorundam eriguntur. lii.

De abolitione Juditii in varaſdino. liii.

De homicidis. liiii.

De conuictis in iuditio: vt ſaciſſatiant de
oneribus et expenſis lv.

De appellatione et prouocacione cauſa/
rũ ad Curiã regie maieſtatis: et de pena

male appellantis. lvi.

De hys qui iudicibus iniuriantur: et pe/
na illorũ qui eos diffamant: lvii:

De condemnatis et conuictis per ſentẽ/
tiam in quibuſcũqꝫ factis Vt cũ parte ad
uerſa ſe componere valeant. lviii.

De poſſeſſiõibꝫ et bonis ſpũaliuꝫ perſo/
narum: lix.

De pena violatorũ ſedẽ Juditiariã. lx.

De ordinatione et receptione Comitum
et vicecomitũ lxi.

Vt eccleſie nõ infringantur propter vi/
ctualia per militãtes aut ceteros quoſcũ
qꝫ. Sed earũ gaudeãt immunitate lxii.

De ſimli obſuãtia in domibꝫ nobiliũ lxiii

Ne pro ſepultura preſertim interfectoruꝫ
plus debito exigatnr. lxiiii.

Vt equaliter et iuxta rataꝫ vniuſcuiuſqꝫ

nūctiis et oratoribꝫ ad Regiam maiesta/
tem mitendis de expenſis et neceſſariis
prouideatur. lxv.

De his qui armata manu ſe ad iuditium
recipiūt Et eorum pena lxvi.

Ne quiſq̄m in foro neqꝫ taberna armis
vtatur neqꝫ deferat lxvii.

Ut nemo contra comitem in executōe iu/
ſtitie inſurgat Et de pena repugnantis.
lxviii.

Qui ſint Judices ordinarii et qui non: de
eorūqꝫ ptāte Et ut nemo niſi vocatus ad
domū Judicis ſe recipiat lxix.

Ut procuratores ſolū quatuordecim per
ſonarū cauſas ſupportēt et ſuſcipiāt lxx.

Ut oīs iſti articuli ad futura trahātur
et nō ad preterita Si deperdita ſunt pri/
uilegia aut alie littere. lxxi.

De Juramentis per Judices et offitia/
les preſtandis lxxii.

Forma Iuramenti. lxxiii.

De Solutione et redemptione litteraruꝫ capituli et conuentus aliorūqꝫ lxxiiii.

De Solariis notariorū pro litteris formandis et cōſcribendis. lxxv.

De Solariis notariorum pro litteris in Curia regia aut Iudicibus ordinariis emanatis. lxxvi.

De litteris aūt adiudicatoriis. lxxvii

regni Et id quoqꝫ diuerſis vt prefertur
hoſtibus refertum. dilaceratumqꝫ reſta
bat. Quibus rebus effectum eſt: vt huiu
ſcemodi ſalutare propoſitum: licet admo
dum neceſſarium in aliud tempus differ
re ſumus coacti. Et maxime quia ſpera/
bamus qꝰ poſtquā hoſtes prefatos qui
pluribus annis regnū ipſum ferro et ig
ne vaſtauerant. Et qui illud tamqm̄ here
ditarium tenere poſſe iam nō dubitabāt
Sic em̄ in illo pedem fixerant: vt iam cō/
nubia etiam facere et affinitates cum re
gnicolis contrahere ceperant. Speraba
mus pacez: otium et ſimul quietem e ue/
ſtigio comperare: vt eiuſcemodi deſideri
um cōmodius complere poſſemus. Verū
tn̄ ſiue operatione inimici generis huma
ni: qui bonis ſalutaribuſqꝫ votis ſemper
inſidiatur/ſiue prauorū hominum ſugge
ſtiōe et ineffrenata dāpnandi libidine ef/
fectnz eſt/Spes et opinio nos in hac par
te fefellit. Nam poſtqm̄ cum dei adiutorio
hoſtes ipſos exterminauimus: Et oras
fineſqꝫ regni omni ex parte grauiſſimis
licet laboribus: expenſis Et multorum
noſtroruz cede non modo rectificauimus

M. T. AKADEMIA KÖNYVTÁRA

b2

Verumetiam plurimum vndiqz extendi/
mus et dilatauimus Jamqz id quod cor
di ſemper habuimus complere molimur.
Ecce Sereniſſimus dominus Fredericus
Romanorū Imperatoꝛ et dux Auſtrie ꝛc̄
quem perinde vt patrem cariſſimuz ſem/
per coluimus et obſuauimus Et cui om/
nibus in rebus gratifficari ſtuduimus.
Bellum nobis ſic vt permittitur longis
grauiſſimiſqz armis et feſſis. deniqz et ex
hauſtis induxit. Et continuo regnum in/
uaſit: Illudqz graui et irrecuperabili ia/
ctura et incēdio: ſpoliis et diuerſis aliis
execrandorum maloꝛum generibus affe
cit. Quo factum eſt vt rurſus licet inui/
ti arma capere: et nos regnumqz no/
ſtrum defendere. ac vim vi propulſare co/
acti ſumus Sicqz ſexennio huiuſmodi bel
lo vacare nos oportuit In quo quidē bel
lo eo deuentum eſt Qd deo rebus noſtris
fauente: et iuſtitiam ſimulqz iniuriam no
ſtraz exalto proſpitiente. Non ſoluz nos
et regnum noſtruz ab ipſa Imperiali cel
ſitudine a qua ſic prouocati ſicqz laceſſi/
ti fuimus: tutati ſumus: Verumetiam il
luz in Auſtria: patria ſcilicet ſua heredi/

taria agentem adorſi: Viennam ciuitatē celeberrimaʒ: et eius prouintie caput Et ſolum: ſemeſtri fere obſidione cinctam ex pugnauimus: Et deinde maiorem eius to tius prouintie partem ſimiliter ſubiuga uimus ſubiugaſſemuſqʒ ⁊ eius reliquias niſi domeſticis inſolenciis et querelis re/ uocati: fuiſſemus: Sed dū hys rebus vacamus: dum ſucceſſus noſtros vrge/ mus. Dum fortunam ſimulqʒ victoriam proſequimur: magna interea propter lō gam abſentiam et occupationem noſtrā: homicidarum: furum: latronum: predo num: falſariorum: incendariorum et ſi/ milium ſceleratorum: oritur in regno mlᵒ titudo. Ita ut nō viator nec frater a fra tre Nec hoſpes ab hoſpite tutus extitiſ/ ſet Propter quod etiam vt tandem pre/ fatum deſiderium noſtrū explere tranqui litatiqʒ regnicolarum prout ſemper op/ tauimus conſulere poſſimus: in hoc re/ gnum noſtrum ad cuius regimen diuina vt premiſimus diſpoſitione aſſumpti ſu mus: frequēti regnicolarum pulſati la/ mentatione deſcendimus: generalem die tam hic Bude celebrandā: cūctis Pre/

latis: Baronibus: Proceribus et aliis nobilibus noſtris inſtituimus. Vbi vna cū eiſdē ceteriſqꝫ de quolibꝫ comitatu electis nobilibus: et vniuerſum hoc regnuꝫ repreſentātibus. Ad laudē in primis dei Et eius genitricis virginis marie ſanctorūqꝫ regū: patronorum ſcilicet huius regni. Et deinde pro noſtro et totius regni honore. ſalute: bono ſtatu: vtilitate: cōmodo: et tranquillitate. in ſubſcripta capitula/et articulos pro legibꝫ et iure ſcripto perpetuo duraturis et obſeruandis pari et vnanimi om̄iuꝫ volūtae cōſiloi et aſſenſu conuenimus et concordauimus Quorū quidē capitulorū ſiue articulorū Primus eſt.

De abolitione Iudicii pallatini Et ut malefactores cū comite exterminētur. i.

In primis diffinitū Et cōcluſū eſt Qd iuditiū generale ſiue: pallatinale aboleatur et a modo nullo vnqm̄ tēpore celebretur. Sed tn̄ ne per hoc male/

factoribus male agẽdi data cõceſſaqꝫ vi
deatur licentia: ordinatũ eſt Qꝺ ſi quan
do Comitatus aliquis a latronibus. fu/
ribus: homicidis. Incendariis: falſariis
et aliis flagitioſis: ſentiret ſe moleſtari.
et tales malelfactores ibi mltiplicari co
gnoſceret. Regia mageſtas ad petitionẽ
illius Comitatus annuere: et eidem libe/
rã cõcedere facultatem debebit: Qꝺ illos
cuꝫ comite exquirere et exterminare poſ/
ſit et valeat.

De obolitione proclamatarũ cõgregati
onum. ii

Item Quia in celebratiõibus pro
clamatarũ congregationũ: pluri/
me enormitates et inaudita ſcandala Pe
ricula etiaꝫ inopinata ex improuiſo fieri
ſolent. Ad tollendum igitur huiuſcemodi
periculoſum et extra hoc regnũ inauditũ
Juditium vel potius corruptelam: pari
vniuerſorum regnicolarum voluntate cõ
ſilio et deliberatione: Statutũ eſt et diffi
nitum. Qꝺ amodo nullo vnq̃m tempore
huiuſcemodi proclamate cõgregationes

generales celebrentur [illegible]itus ceſ/
ſent et perpetuo aboliti ſint et habeātur
Item concluſum eſt Qd etiam brenes
euocacões cõſimiliter ceſſēt et aboleātur

De octauis et terminis ordinariis cele/
brandis · Liii.

Item Qd ſingulis annis: niſi inter
ceſſerit legittima et grauis aliqua
regie maieſtatis aut regni neceſſitas: in
fallanter ſiue Regia maieſtas agat in re
gno ſuo ſiue non: Celebrentur due octaue
videlicet ſanctorum Georgy et Michae/
lis Ita videlicet q; illarum celebratio ſeu
primus dies aut terminus incipiat ſta/
tum vigeſima die poſt feſta prefata: In
quibus duo ad minus ex Judicibus or/
dinariis intereſſe debeant: Ceteri vero ſi
propter vrgentes aliquas neceſſitates
intereſſe nequeunt viceſgerentes eorum.
nichilominus intereſſe teneantur · Eoruz
autem loco qui intereſſe non poterunt re/
gia maieſtas alios ex dominis prelatis
et baronibus ſubſtituere debeat Sine
preſentia tamen prefatorum dominoruz

inditiom [illegible]nare octaue ipſe non debe ant neqꝫ poſſint celebrari: durent auteꝫ quouſqꝫ neceſſarium videbitur

De aliis octauis in Tranſſiluania et Sclauonia celebrandis. iiii.

Item diffinitum eſt Qd in Trãſſiluania et Sclauonia ſimiliter ſingulis ãnis due alie octaue videlicꝫ Epiphaniarum domini Et ſancti Jacobi celebrentur: Et ſimiliter vigeſima die huiuſcemodi feſtiuitatuꝫ inchoentur: et durẽt quouſqꝫ neceſſariũ videbitur.

De Amputandis ſuperfluis dilationibꝫ in cauſis. v.

Item Quia finalis cauſarum deciſio. potiſſimum vero in facto iuditio qꝫ poſſeſſorio intentato: per varios hincinde terminos: variaſqꝫ dilationes in longũ ſerpere conſueuit: adeo ut interdũ vix in vna hominis etate finaliter determinari poteſt. Propter quod partes labore et expenſis vehementer grauãtur

Vt nõnunq̃ ad extremam [...]piam de/
uenire coguntur. Quamobrem concluſuz
eſt vt amodo vniuerſe cauſe etiam in fa/
cto poſſeſſionũ et Juditio poſſeſſorio in/
tentate corã quouis iudice deinceps mo/
uende: Abſqz omni prorogatione et dila
tione: ſemotaqz omni exceptione: in qua
tuor octauis finaliter terminentur.

Vt liberam partes concordandi habeãt
auctoritatem. vi.

Item ordinatũ eſt Qd cauſantes
ſiue litigãtes in omni cauſa cõcor
dãdi liberã habeãt facultatẽ. Judex vo
eos inhibere et pro pace ſeu cõcordia quit
q̃m ab eis extorquere minime poſſit.

De euocationibus cũ inſinuatione ſuper
dampnis aut aliis iniuriis fiẽdis. vii.

Iterũ Exquo ordinatum eſt Qd
vniuerſę cauſę in facto et Juditio
poſſeſſorio mouẽde. in quatuor terminis
ſiue octauis finaliter terminari debeant
Idcirco ſtatutum eſt et diffinitũ Qd euo

catioēs [illegible] atione que ſuper [illegible]
potētiariis: [illegible]pnorū illationibꝫ: al[illegible]
nocumētis et iniuriis fuerint In prim[illegible]
octauis poſt euocationem factā celebran
de finaliter terminentur. Si vero in facto
potētiario fuerint et maxime ſi iuriū lrā-
liū inſtrumentorū exhibitionē neceſſario
requirere dinoſcerētur: vſqꝫ ad ſecundas
octauas: ſed non amplius. pro huiuſce-
modi priuilegiorū productione: differri
poſſint et valeant. Euocationes vero cū
inſinuatione quibuſcumqꝫ factis fuerint
Sub ſigillis omnium Iudicum ordina-
riorum tam ſcilicet Regiorum q̄m Pal-
latinaliū et Iudicis curie: atqꝫ Banorū
Sclauonie. Croatie. et Dalmatie. Vay-
wode. Tranſſiluani. libere decernantur.

De dilationibus que pretextu proroga-
tionum fiunt et allegantur. Lviii.

Vlterius Quia ſolēt plurimi ſe a fa-
tie iuris: prorogationuꝫ ſuffragio
impune abſentare: Et partem aduerſam
iuſtam contra ſe actionem habentē lon-
go litiū proceſſu aggrauare. Quare ut

[illegible] ſ[illegible] ooi tol/
[illegible]: et vnicuiqʒ Juſtitia debito tempo/
re administretur Cõſtitutũ eſt et ſancti/
cum. Qđ prorogationes regie mageſta/
tis temporibus octauarũ nemini ſuffra/
gari valeant niſi hys qui extra fines et
oras regni Hũgarie in Caſtris et in ſer
uiciis vel in legationibus regiis vel reg
ni fuerint: vel occupabuntur in bello: Et
ad illud vna cum ceteris debito tempore
proficiſcantur Jllis etiaȝ qui extra fines
regni in caſtris vt prefertur fuerint Jn
tribus tantummodo octauis eiuſcemodi
prorogatiões obſeruẽtur Jn quarta aũt
reſpondere et iuri ſtare teneantur.

De eadem prorogatione. Lix.

Preterea ſi duo vel etiaȝ plures fra
tres indiuiſi fuerint eoruȝ patre:
mortuo et frater maior natu domi fuerit
Ceteri vo fratres vel eoruȝ alter ſiue in
bello ſiue in caſtris vt prefertur extra re
gnũ occuparent Prorogacões illis ſilr nõ
obſeruẽtur: Si tñ frẽs diuiſi fuerint ob/
tenta prorogacõe frui poſſint et gaudere

Si qui au[illegible]
nes a Regia Mageſtate falſe impe[illegible]
preſūpſerint: hoc eſt filios uel fratres [illegible]
os in bello uel in Caſtris extra regnum
aut in legationibus finxerint occupatos
in emenda lingue eo facto cōuincantur
Pro qua quidem pena perſonaliter ſi pre
ſētes fuerint. Si vero abſentes: procura
tores per Judicem corā quo res agitur
capiātur Et inmediate pena ipā ab eiſdē
irremiſſibiliter extorquatur.

De executionibus Juditialibus et for-
ma illarum. Lx.

Item Quia in executionibus fa-
ciendis magni refert Qualiter ſe
homines Regii habeant et quales
illi ſint. Idcirco ordinatū eſt Qđ in quo
libꝫ comitatu Comes cū vniuerſitate no
biliuꝫ teneatur ex potioribus nobilibus
et perſonalem ibi reſidentiam fatientibꝫ:
deceꝫ uel duodecim: aut octo et eo plures
vel pauciores iuxta comitatus exigenti-
am eligere: Et illi dumtaxat debeant et
poſſīt ad fatiēdas Inquiſitiones Euo-

ones Statuta et ali[illegible] emptiones
teſtimonio capituli vel couentus pro
ficiſci qui onus illud infra vnum annum
integrum portare et ſuſtinere teneantur
Qm̄ primum autem eligentur ſicuti capi
tulares electi et conuentuales Ita et il/
li in ſede Juditiaria iuxta ſubſcriptā for
mam Juramentum deponere teneantnr
Et ſi recuſauerint In vigintiquinqȝ mar
cis per Comitē: cōfeſtim et irremiſſibili
ter exigendis puniantur eo facto. Cum
vero de aliqua executione reuertuntur ſi
cuti teſtimoniū capituli vel conuētus in
capitulo vel conuentu Ita et ipſi ſimili/
ter in capitulo vel Conuentu Juramētū
preſtare debeant et teneantur: Qđ id qđ
viderūt: fecerūt: audierunt et executi ſūt
ſuo modo fatebūtur. Siqui vero ipſorū:
falſitatem aliquā quacunqȝ ex cauſa cō/
miſiſſe reperti fuerint honorē et humani
tatē perdidiſſe cenſeautur Et inſuper in
vigintiquinqȝ marcis per comitez inme
diate et irremiſſibiliter exigendis cōuin
cantur eo facto Qđqȝ de cetero nunqm̄
teſtimoniū de aliqua re: neqȝ intra: neqȝ
extra iuditium ſine ſpetiali gratia Regie

may   facere valeaut

De eligēdis Judicibꝫ in Comitatibꝫ.

Item quia in quolibet Comitatu nobiles qui ceteris et condicōe et facultatibus reperiuntur inferiores: pro Judicibus nobilium eligere cōſueuerūt. quo fit vt plurime leuitates: timore fauore. et premio. per illos committūtur. Eaꝫ obrem ſtatutum eſt prout etiam temporibus quondā Sereniſſimi domini Sigiſmundi Imperatoris et aliorum Regum obſeruatum fuiſſe plane conſtat Qđ deinceps nō tales ſed boni et digni: beneq̄ poſſeſſionati nobiles. in quolibet Comitatu ex reſidentibus eligantur Quicumqꝫ vero ſic electi aſſummere onus illud recuſauerint in quinquaginta marcis immediate et irremiſſibiter per comitem exigēdis conuincātur eo facto. Qui quideꝫ Judex nobilium et ſigilla cognoſcibilia habere debeat et teneatur.

De modo in executionibus: inquiſitionibus: et a teſtationibus obſeruando. xiii.

…em Quia per hom[illegible] capi/
tulorum et Conuentuum qui pro
testimoniis transmittuntur pro
fauore pretio. dono: odio: timore et com
placẽtia plurime et incredibiles enormi/
tates tam in faſſionibꝫ qm̃ etiam litte/
rarum emanationibus committi ſolent.
Hoc vͦ potiſſimuꝫ fieri conſueuit Quia
non canonici. ſed rectores altariũ vel ca
pellani. Et frequenter etiã ſcolares et mẽ
dicantes Et quidem tales ad executioneꝫ
mittuntur qui facillime corrumpi poſſũt
Jdcirco vt huic malo debita prouiſione
occurratur Statutum eſt Qđ in omni lo
co capitulari et conuentuali teneãtur Ca
nonici et fratres in manibus prelati vel
vicarii ſui Juramentuꝫ de ſꝫuanda in ex/
ecutionibus iuſtitia: facere et deponere.
Qđqꝫ deinceps nemo alius de capitulo.
niſi Canonicus: De conuẽtu vero niſi fra
ter in ſacerdotio conſtitutus ad executio
nes mittantur Hy vero ſeriatim tranſ/
mitti debeant Et quandocunqꝫ ab aliqua
executione reuertuntur: que executi ſunt
ſub Juramento referant. Pro via auteꝫ
et redẽptionibus litterаruꝫ teneatur ille

modus et ord[illegible] [illegible]ui tempore [illegible]
Sigiſmundi Imperatoris tentus fuit
q̃ etiã in pn̄ti decreto inferius eſt declara
tus Cū autē ꝑ aliqua euocatione vl'in/
quiſitione fatienda uelalia quacumqꝫ re
emittūtur. Inquiſitionem ipſam cū ho/
mine Regio: qui bonus conſciētioſus atꝫ
bene poſſeſſionatus ſit: facere teneatur.
Qui debeat ſingulatim taꝫ a nobilibus
quã ignobilibus et ab omnibꝫ etiã aliis
quos habere poterit Anteqm̄ tamen in/
quiret ſtrictiſſimum Iuramentū ab eis
exigē : Qd quicquit ab eis interrogabit
fideliter et veraciter confitebūtur Poſt/
modū aūt nominatim vnde ſcilicꝫ ſint: Et
ſi ignobiles fuerint cuius ſint Iobagio/
nes cuius etiã conditionis: Et item o[illegible]
de re de qua inquirit. quilibet ipſoru[illegible]
re confitebitur: de verbo ad verbū ſ[illegible]
loruꝫ ſcilicet atteſtationē ſcribere de[illegible]
et teneatur: Si qui vero huiuſmod[illegible]
natõnis trãſgreſſores reperti fueri[illegible] tã
qm̄ periuri et falſarii atꝫ cõmunis boni
cõmuniſqꝫ iuſtitie proditores: eorū bene
fitiis eo facto priuati ſint et habeantur
Et prelati eoruꝫ aliis illa ferre teneãtur

M. T. AKADEMIA KÖNYVTÁRA

... noquo mo... ...iam facere ...leant.

De Reformacione religioſorum et quibꝫ dignitates comittantur. Cxiii.

Item Quia propter incuriam et negligentiaꝫ Abbatū: Prepoſitorum Regularium Potiſſimū vero conſtitutiones eorū obſeruantes: Conuentus eorū multū inordinate diſſolute et in ſcādalis viuere ac in emanacionibus litterarum et inquiſitionibus fatiendis plurimas enormitates et falſitates committere ſolent Idcirco de Regie mageſtatis voluntate ac dominorum Prelatorū Ba... ...nū et Procerum ceterorūqꝫ regnico... ...: cōmuni concilio concluſum et diffi... ...n eſt q̄ ammodo abbatias et pre... ...ituras conuentuū Regulariū. potiſſi... ...n vero ſigilla habentium: nulli alii ni... ...igioſi eiuſdem ordinis cuius abbatie vel prepoſiture fuerint tenere poſſint. Quod qꝫ ipſi abbates et prepoſiti ſimul cū omnibus eorum fratribus regularem vitaꝫ iuxta ordinis ſui ſtatuta ſeruare teneātur

pro partiū [illegible] Juſt
inquiſitio ſicut [illegible]:
poſterū celebrari poſſit Cele[illegible]
debeat tali ordine: Vꝫ [illegible]
cemodi inquiſitio fieri [illegible]
qꝫ partem uno die in ſex [illegible]
tem comitatus celebretur: [illegible]
ſtimonium capituli vel [illegible] uentus
gii homines Jtem pro qualib[illegible]
non diverſi fiant Vꝫ qꝫ ſinguli atteſtan
tes ſingulatim iurare et per ipſius capi
tuli vel conuentus atqꝫ regios homines
de negotio de quo experiri volent interro
gari et examinari debeant. Et item qꝫ tē
pore inquiſitionis ſiue atteſtationis hu
iuſmodi partes cauſantes intereſſe non
conſe[illegible] Sed per ipōs regios et capituli
ſi qui ma[illegible] homines excludantur Et
ſitatorem e[illegible] ut preferetur quili
prepoſiti boni eru[illegible] examinari debeat. Vꝫ
ceſſe eſt Sicqꝫ neqꝫ in [illegible] fati[illegible]
nibus neqꝫ aliis in rebꝫ fal[illegible] et [illegible]
poterit.

De obolicōe clauſule conſenſu et volun
tate. xv.

[illegible] quo m[illegible] uerint facere [illegible]eant.

De Reformacione religioſorum et qualiter dignitates conmittantur. xv.

Item Quia propter incuriam et negligentiaz Abbatū Prepoſitorum Regularium Potiſſimū vero conſtitutiones eorū obſeruantes: Conuentus eorū multū inordinate diſſolute et in ſcādalis viuere et in emanacionibus litterarum et inquiſitionibus faciendis plurimos enormitates et falſitates conmittere ſolent Idcirco de Regie mageſtatis voluntate ac dominorum Prelatorū Regni et Procerum conmuni [illegible] contin/ [illegible] conmuni concilio [illegible] et mgrōs [illegible] eſt q[illegible] [illegible] ſeruentur Nū/ [illegible] conmuni [illegible]ur.

De [illegible] in Inquiſitionibus: atteſtati[illegible]qz et modus obſeruari debeat xvi.

Cap: 3.

Item De conmunibus inquiſitionibus celebrandis ordinatū eſt Q[illegible]

pro partiū euidentiori Juſt
inquiſitio ſicuti hactenus:
poſterū celebrari poſſit Celebr
debeat tali ordine: Qđ queſti
cemodi inquiſitio fieri debe
qȝ partem vno die in ſede iudi
dem comitatus celebretur: Preter
ſtimonium capituli vel c uentus
gii homines Idem pro qualib
non diuerſi fiant Qđ qȝ ſinguli atteſtan
tes ſingulatim iurare et per ipſius capi
tuli vel conuentus atqȝ regios homines
de negotio de quo experiri volent interro
gari et examinari debeant. Et item qꝫ tē/
pore inquiſitionis ſiue atteſtationis hu/
iuſmodi partes cauſantes intereſſe non
valeant Sed per ipōs regios et capituli
vel conuentus homiues excludantur Et
remotis illis ſeorſum vt prefertur quili/
bet interrogari et examinari debeat. Ad
huiuſmodi antem atteſtationes fatiēdas
periuri: infames . et qui honorem et hu
manitatem perdiderunt. Preterea igno/
biles etiaȝ ſi poſſeſſionati fuerint Et per
Regiam mageſtateȝ non nobilitati: acce
ptari et admitti non debeant.

…culta reuiſiõe modus et
…etudo ſeruetur.

…iuditii cõmunis inquiſicõnis
…ex ſe habeat. L xvii.

Lem … a hactenus. Propter in
ordina… n celebrationem cõmuni
… …onũ: interdũ fauore vel odio
interdum vero metu partiũ plura periu
ria et quidem euidenter cõmiſſa ſunt. Ad
euitandum igitur et conterrendos eiuſce
modi animarũ laqueos et ſimul ad tollẽ
dam hanc peſtiferam peccandi occaſionẽ
diffinituz eſt: Qd tametſi in ſuperiori ar
ticulo ſatis declaratum ſit qualiter inqui
ſitionum et aliorum etiam Juridicorum
proceſſuũ. executiones fieri debeant. Tñ
vt magis huiuſcemodi dampnãda periu
ria ceſſent et extinguãtur: in executõni
bus ipſarum inquiſitionuz talis ordo ſ
uetur. Qd dum ex reportatione inquiſiti
nũ querele ſic prout facte fuerint repe
rientur. Non reus prout hactenus con
ſuetum extitit ſe purgabit. Sed actor ſuo

et coniuratorum ſuorum
vel plurium Juramentis i
tiam et Judicis deliberatio
fultiet et cõfirmabit. Jta vide
actio pro dampnis fuerit: Ju
litatem quãtitatem et exigem
pnorum ſecundum regni conſue
actori Juramentũ indicabit. Et
ipſe inquiſitionũ pro ſui parte repor
cauſamqꝫ obtinebit. Reus in facto pe
tie a modo non conuincatur. Sed eius
loco in viginti quinqꝫ marcis. puto in cẽ
tuꝫ aureis immediate perſoluẽdis ac in/
ter Judicem et actorem equaliter diuidẽ
dis. Eo facto conuictus ſit et habeatur:
Et inſuper dampnificato dampna perſol
uere: Et ſic de illis plenariam ſatiſfactio
nem impendere teneatur. Caſu vero quo
in factis eiuſcemodi dampnorum tempo
re inquiſitionis faſſiones atteſtationum
diſpares fuerint. Judex decernere habe/
bit. An actor pro dampnis ſibi illatis iu/
rare vel reus purgare ſe debebit.

Jn quibus caſibꝫ cõuicti in facto potẽtie

…cum diffinitum est: Q̄d a modo
…oſterum nemo in facto poten/
…ſi quis commiſſa per ipſuz ma
…uditio. vel etiam alias proprio
…tteretur. Niſi in his ſubſcriptis ca
… cōuincantur: Puta propter inua/
…nē domoruz nobiliū. ſine iuſta cauſa.
Item occupationem poſſeſſionū et vtili/
tatum atqꝫ pertinentiarum earundem ac
detentionem nobilium ſine iuſta cauſa.
Preterea vulnerationem. verberationē.
vel interemptionem nobilium: In hys ve
ro caſibus taliter Judex procedere debe/
bit. Q̄d ſi actor pro ſui parte inquiſitio/
nem modo et ordine ſupra notato repor/
tauerit in ampliorem rei verificationez.
ſi partes voluerint cauſam ipſam ad cō/
munem inquiſitionem decernat. Si vero
reus ipſam inquiſitionem acceptare re/
cuſabit: Ex tunc actor pro maiori verifi/
catiōe actionis ſue iuxta regni conſuetu
dinem hactenus in hac parte obſeruatā
ad caput illius aduerſarii iurare habe/

bit. Si autem partibus v
diante preſcripta cõmuni in
diffinietur. Et ipſa cõmunis
parte actoꝛis pure. et ſimplicit
tabitur. ſententia pꝛo parte ac
tur Si tamen repoꝛtatio ipſa d
rit: Judex ex atteſtantiũ faſſiõibu
nat vter illorum. actoꝛ ſcilicet vel
Juramentum deponere debebit: Ubi vero
in his preſcriptis caſibus factum ſcilicet
potentiarium tangentes: Caſtellani Of
ficiales. aut alij familiares. vel Jobagio
nes dominorũ. vel alioꝛum quoꝛumcũqꝫ
regnicolarũ deliquerent. et quoſcunqꝫ of
fenderent. eoꝛum domini propterea pe/
nam facti potentie non incurrant. ſed ſu
per Innocentia ſcilicet q̄ non de eorũ vo
luntate malum illud ſit patratuꝫ: pꝛout
iuri et Judici conſonum videbitur ſe pur
gare debebũt: Verũtñ ſi tales aput eorũ
dominos remanerent. ex parte eoꝛundeꝫ
ipſi domini meram iuxta iuris equitateꝫ
facere et adminiſtrare tenebuntur. Jn
aliis autem caſibus puta dãpnorum: et
Jniuriarũ illatõibus. et ceteris ſimilibꝫ
modus et oꝛdo p̄ſcriptus obſ̄uetur.

ſionũ que in contemptuz
uditii et iuſtitie fiunt. Lxix.

um Quia tempore atteſtatio
cõmunis inquiſitionis Ocu/
onis. Statucionis ⁊ reſtatuti/
non eſtimationis iuriũ poſſeſſi
orũ per partem conuictã hactenus
nonnũqꝫ repulſiones in contẽptũ iuditii
et iuſtitie: fieri ſoliti ſũt: Pro quibus pꝛi
ma vice in vna marca auri: Secunda ve
ro in duabus: Id fatientes iuxta conſue
tudinem hactenus obſeruatam conuin/
cebantur: Quare vt huiuſmodi violento
rum et Juris. iuſtitieqꝫ turbatorum te/
meritas debito remedio cõpeſcatur. Sta
tutum et ſanctitum eſt: Qđ quicunqꝫ im
poſterum cuiuſcunqꝫ ſtatus: conditionis
et gradus exiſtat: qualitercunqꝫ et in q̃/
cunqꝫ cauſa etiam ſententie capitalis id
facere pꝛeſumpſerit: Contra partem ad/
uerſã in facto potẽtie: Et inſuper ſi in cã
ſtatutionis. vel reſtatutionis. aut eſtima
tionis fuerit. in eſtimatione illorum iu/
rium poſſeſſionariorum que ſtatui vel re
ſtatui aut eſtimari debueruut. Si vero id

tempore cōmunis inquiſition[illegible]
late reuiſionis. Contingit ſim[illegible]
cto potentie Preterea in amiſſ[illegible]
ſe conuincantur et conuictus
eo facto qui conuenerit.

De abolitione trineforenſiū et proclama
cionum: et quis modus in obligatōibus
habeatur Lxx.

Item Ordinatum et concluſum eſt
Qd trineforenſes. proclamatio/
nes que hactenus in facto poſſeſſionum
et iurium poſſeſſionariorum: Preterea
in exhibitionibus litteratuꝝ. et litteraliū
inſtrumentorum. atqꝫ etiam in facto obli
gationum. ceteriſqꝫ aliis cauſis fieri ſo/
lite ſunt. ceſſent et deinceps nullo vnq̄ꝫ
tempore fiant ſed penitus aboleantur:
Quando quidem abuſio et corruptela po
cius quaꝫ lex dici poteſt. In obligacioni
bus vero talis modus ſeruetur: Qd ſecū
dum qd ſe quiſquis obligauit facta legit
tima euocatione. in primis octauis Iu/
ditium et Iuſtitiā recipiat et ad hoc vi/
gore preſentis decreti aſtrictus habeatur

C 6

tione duellorum niſi in caſibus

xxi

Item Quia in duellorum dimica-
tione plurime hincinde fraudes cō
mittunt: Raro enim illi interquos
duellū fit iuditiū: per ſe decertant. ſed pu-
giles cōducūt: Qui nōnunq̄z: dono: fauo
re et promiſſionibus corrumpuntur: Sic
q̄z partem ſuam quamuis iuſtam (quo
niamquidem ipſimet decertare cōſueue-
rūt) ſuccūbere patiūtur: Quare ſtatutū
ē. Nō a mō illō genus iudicii extra hoc
regnū. ut inanditū perpetuo aboleatur
Et in factis potentiariis. Juriūq̄z. poſ-
ſeſſionariorū fieri nūq̄z debeat. Duellū ſi
quidē tūc ſolūmō fieri debet. Et ad hoc or
dinatū extitit: qn̄ om̄is probacō deficeret
In factis vero potētōnariis poſſeſſiona
riis: partes probatōes ſemp hn̄t: et eciā
alioquin Juditiū duelli ad curiā regiam
militarē. et nō ad ſedē Juditiariā perti-
net: Accidit etiam plerumq̄z q̄ in Judi-
tiis: ſpetialis p̄ſētia Regie mageſtatis
intereſſe: litteras etiam ſigillare mini-
me poterit: Is vero cui hoc vt pluri-
mū cōmittitur ſpiritualis eſſe cōſueuit:

Intererũt Preterea archiepiſco
pi. et plures alii ſpirituales. Et
non conuenit vt in ſede Juditiaria d
decernatur. Proinde his et plurimis
is bonis reſpectibus. rationabilibuſq
cauſis hoc iuditii genus perpetuo abole
atur: Et nũqm̃ decernatur: Niſi in cauſis
in quibus omnis probatio deficeret: vt ſi
ſolus a ſolo in itinere nullo preſente ſpo/
liaretur: vel quitqm̃ alter alteri ſine ali/
cuius teſtimonio cõmodaret. aut aliquid
ad aures ſecretas diceret. et aliter neqꝫ
ſpoliuꝫ. neqꝫ creditum. neqꝫ etiam verba
prolata pꝛobari poſſent. In quibus caſi
bus huiuſcemodi duellũ decerni qnidem
poteſt Non tamen in ſede Juditiaria. ſed
in Curia: Militari Regie Mageſtatis
Ad illam ſiquidem vt pꝛefertur et non ad
ſedeꝫ Juditiariam eiuſcemodi genus Ju
ditii pertinere plane dinoſcitur:

De euocatione fienda in quattuoꝛ octa/
nis et de cõtumatia nõ cõparentis. Lxii.

Terũ Ex quo deciſio quarumlibet
cauſaruꝫ etiaꝫ in facto poſſeſſionum. Et

Jus Triparti hem… lib. 2to. capite 36.

Alberti: Art: 39 33. 35. 36.

poſſeſſionariorum. deinceps mo
...um pro Regnicolarum quiete et
...ni equitate: ad quatuor tātūmodo
...uas vt prefertur reſtricta eſt et redu
Statutum eſt q̄ quilibet in cauſam
...tione Jurium poſſeſſionariorū attra/
ctus. In primis octauis ꝓclametur quo
euocatio ipſa magis ad eius notitiā per
ueniat: Et per magiſtrū coram quo cau/
ſa ipſa mota fuerit debeat fieri vt moris
eſt ſignatura: Et ſi non cōparebit in pri/
mis octauis In nullo onere ſeu Birſa/
gio conuincatur: Si vero neqꝫ in ſecun/
dis neqꝫ in tertiis comparebit teneatur
ſoluere Birſagiū ab antiquo conſuetum
In quartis aūt octauis ſiue compareat
et ſe cauſamqꝫ ſuā defendat ſiue nō: Cau
ſa ipſa iuxta vim premiſſi articuli nō ob
ſtante quauis allegatione finaliter ter/
minetur et diffinietur:

Ne in locis priuatis iuditia habeantur.
Et ut ſubſcriptio litterarum fiat. xxiii

Item Concluſum et ordin[...]
Qd deinceps nullus omn[...]
giſtrorum prothonotariorum. pri[...]
hoſpitio extra ſcilicet tabulam ſeu ſe[...]
Juditiariam Regie mageſtatis cau[...]
aliquam ſiue ratione poſſeſſionum. ſeu
actuum potentiariorum ſiue aliorũ quo-
rũcunqz negotiorũ motaz. vel mouendã
adiudicare et ſentẽtias ferre audeat: Sz
vniuerſe cauſe tam maiores q̃z minores
in ſede iuditiaria in preſentia ceterorum
Judicum ordinarie diſcutiant: Qdqz nul
le prorſus littere potiſſimũ in cauſis ar
duis: Et que finalem rerum deciſionez cõ
tingũt per Magiſtrũ alias tradentur ni
ſi in ſede iuditiaria: vbi prius alta et in-
telligibili voce publice perlegantur: Et
deinde pro maiori cautela. et euidentia iu
ſtitie vltra ſigillũ quo ip̃e magiſter ꝓtho
notarius vtitur illas muniet: Alius etiã
Magiſter prothonotarius ſe ſubſcribere
debeat et teneatur: Ita ſi cauſa coraz Re
gis prothonotario agetur. prothontari-
us pallatinalis: Si vero coram illo regi
us. aut iuditii curie magiſter ad litteras
manũ apponere et ſe ſubſcribere teneat.

ptiones a iuriſdictionibus inſe/
ocũ non habeant. xxiiii·

Item Quia nonnulli ſe a Judicis Et Juriſdictione Baronum. Vay uodarum. Comitum. et Vicecomitũ par rochialiũ eximi. et ſolummodo Juditio et Juriſdictioni Regie Mageſtatis preſer/uari procurauerũt: Sub cuius exẽptio/nis cõfidentia ceteros plurimos dãpnis Iniuriis: oppreſſionibus. nocumẽtis. et aliorũ malorũ generibus impune affice/cere conſueuerũt. Quare ſtatutũ eſt. Qd vniuerſe huiuſmodi exemptões hactenus qualitercunqz conceſſe et per quoſcunqz impetrate demptis dumtaxat perpetuis comitibus qui ex vetuſtiſſima diuorũ re gum ordinatione ſolius Regie Mage/ſtatis Juditio reformati intelligantur re uocẽtur, caſſentur. ⁊ nullius vigoris aut firmitatis habeantur: Merito quippe cõ ceſſa immunitate et gratia priuari debẽt qui illa abutuntur: Et ſi in poſteruz per quoſpiam ſimiles exemptiones et gratie forte impetrarentur: Ille quoqz vigore pñtis decreti nll'ius vigoris intelligãtur

De his qui ſe propria auctori-
gore donatōis aut alio quocunqȝ
ad bona aliqua intromittunt xx

Ceterum Quia ex parte illicite oc-
cupatōnis illorum bonorū. et Ju
riū poſſeſſionariorū que Regie mageſta
tis ſuitoribus. et aliis fidelibus ſuis per
eandez ſuam mageſtatem donantur va-
rie querele et clamores: non ſolummodo
apud Regiam mageſtatem ſuā Verūeti
am in vniuerſo regno fieri conſueuerūt:
Cauſantur eñ plurimi Qd q̄zprimū bo
na aliq̄ a ſua celſitudine per ſuos aut ali
os impetrantur. Illa protinus nullo ha
bito ſcrutinio an ſcilicet iuſte. et legitti-
me mageſtas ſua donare potuit: occupa
runt: et non obſtante eorū conditione te
nuerūt. Quare ſtatutū eſt et ſanctitum
q᷑ a modo ſi quibus aliqua bona per Re
giam Mageſtatem quocunqȝ nomine et
titulo donata fuerint. et contra iura: de
creta. et conſuetudinē regni quacūqȝ arte
dominiū illorum nō obſtante etiā cōtra-
dictorū inhibitione capient. Comes per
cōtradictores requiſitus teneatur eueſti

di

...nere quo manus ſuas de ...
...ant Et ſi ad primam eius requi
... et monitionez id facere recuſaue/
...t Secundo per eoſdez contradictores
requiſitus teneatur vigore p̄ſentis decre
ti: ſcita prius veritate illos captiuare Et
de illis bonis eicere Et inſuper ad ſoluti/
onez cõmunis eſtimationis eorundez bo/
norū per omnia remedia compellere Ad
cuius rei executionē ſi comes per ſe impo
tens eſſet. comitatus per ip̄m requiſitus
penes eundem inſurgere. et ei oportuno
fauore. ſubſidio et auxilio aſiſtere debeāt
et teneantur: ſi qui vero adeo potentes fu
erint ut Comes etiā auxilio comitatus
id facere non poterit Regia mageſtas
per comitem eundem auiſata bona ipſa
occupari facere teneatur.

Nō nullius ſint firmitatis donacōs que ſiūt pretextu clauſule de manibus regiis collata. Lxxvi.

Item concluſuz eſt Nō ſi deinceps aliqua bona a regia mageſtate im

..rata fuerint et impetrans ...
vt ea regia mageſtas nomine ſu...
re faceret ſimulqʒ procuraret: vt ...
donationis eiuſdem ſcriberẽtur: quia ...
la de manibus ſuis regiis collata eſſent
huiuſcemodi littere donatõnales quo ad
illam clauſulam de manibus regiis nul/
lius vigoris et firmitatis ſint et habean
tur: et q̄ neqʒ per comites: ſed neqʒ in oc
tauis per Judices ordinarios et magi/
ſtros ꝓthonotarios obſeruentur.

Bona dona ... (handwritten marginal note)

Vt neqʒ valeant donationes etiam prio/
res iſtis ſtatutis que ſint cõtra decreta
et antiquã conſuetudinẽ edite. Lxxvii.

Vlterius Nos vniuerſa bona. poſ/
ſeſſiones. et Jura poſſeſſionaria.
que ab anno proxime tranſacto. videlicet
Milleſimo quadragínteſimo octuageſi/
moquinto. vſqʒ in preſentem diem feſti
Epiphaniarũ domini. anni eiuſdem Mil
leſimi q̄dringẽteſimi octuageſimiſexti in
cluſiue per regiã mageſtatẽ q̄buſcũqʒ do
nata ſunt Si et in quantum illa contra

creta et antiquā conſuetudin
cupata ſunt. illorū detentores et
cupatores requiſiti prius .et moniti cū
tteris regiis. aut pallatinalibus infra
ſpatiū vnius menſis integri a die requi-
ſitionis. et monitionis computāde remit
tere debeant et teneantur. Alioquin co-
mes cum aliis nobilibus illius Comita
tus penes eū eligendis et deputandis. il
lis quorū fuerūt reddere in eiſdemqꝫ il
los conſeruare debeat. Si autem detēto-
res illi potētes fuerint. Comes vero ad
hoc exequenduꝫ impotens et inſuffitiens
Comitatus vigore p̄ſentis decreti et ſta
tuti inſurgere: Et in hac p̄te ip̄i comiti aſ
ſiſtere debeant et teneantur. Illi aūt detē
tores ſi ex Regia donatōe in bonis illis
Jus ſibi acquiſitum fuiſſe ſperabunt Ju
re regni requiri debeant . Si vero deten-
tores adeo potentes eruut: comites etiaꝫ
cū auxilio tocius comitatus id facere nō
poterint Regia mageſtas per comitē aui
ſata occupari et premiſſa exequi facere
debeat et teneatur.

De hys qui res ſibi impignoratas vltra

.ipus differũt in ꝑiuditiũ impi
.s: et eorum pena.

Eterũ Quia fieri ſolet qꝫ nonnulli
Bona et poſſeſſiones ſuas neceſſi-
tate cogēte pignori obligāt: et eadē tēpo
re medio venditis etiā aliis rebus ſuis: li
cet redimere vellēt : et ad hoc pecunias
paratas haberēt. Tñ illi quibus obliga
rũt immemores ſalutis: et honoris remit
tere nollent Sz ad octauas eius rei deciſi
onē deferũt. ut ſcz interea fructus illarũ
percipere valeāt. Propter qd nōnunqm̄
eiuſcemodi poſſeſſiones et bona ab ipſis
pauperibus et eorũ heredibus perpetuo
alienātur: Ex quo pecunias vtrũqz ad id
diſpoſitas aut expendere cogũtur aut ca
ſu amittũt. Vt igitur illorũ feneratorum
malitia cōpeſcatur et horũ inopiũ. indēp
nitati conſulatur. Statutũ et ſanctitũ ē
Qd quandocũqz eiuſcemodi feneratores
per aliā partem. Juridice et legittime re
quiſiti pecunias eorũ leuare: vel illis le-
uatis bona impignorata reddere et remit

d 3

…oluerint. ſed cauſaz ad octauas …nt. In primis octauis cauſa ip… …etſic adiudicari debeat. Qd ſine vl… ſolutōe bona illa remittātur et per iu… …icem ſtatim reſtituātur: et inſuper fenerator ille in tāta ſūma pecuniarū: in q̄nta bona illa ſibi obligata fuerint parti aduerſe obligatus ſit et condempnetur.

Si de dominio poſſeſſionuz et bonorum dubium oritur: debent ſequeſtrari donec iuditialiter cognitum fuerit Et de bonis: que nonnunq̄z ad maſculos: nōnunq̄z ad feminas deuoluuntur Et de quarta hereditaria. Lxxix.

Ceterū Quia quotienſcunq̄z bona aliq̄ poſſeſſiōes aut iura: ſiue per defectū ſeminis. ſiue aliter ad coronā et cōſequēter collationē Regie mageſtatis deuolui cōtingūt. Cōſueuerūt plurimi inſurgere et proponentes bona illa ſiue iura adeos deuoluta eſſe: et pertinere taliterq̄z reclamare pretendunt: vt nōnunq̄z

...ie ... ...oinis aures nō modo ...
...anis clamoribus obtūdūt: verūeti...
geſtatē ſuā maioribus intentā. Neqꝫ ſ...
illis intromittere valeat. prohibent tu...
bant et impediūt. Illis etiā quibus ma/
geſtas ſua bona huiuſmodi donat impro
perāt. Et ſubquocūqꝫ velamine et contra
dictione poterint: obuiant et contrarian
tur. Hoc vero idcirco maxime facere cō/
ſueuerūt: vt in terea quoad iure determi
nabitur. An admageſtatem uel alios: bo
na ipa ſint deuoluta vt fructus prouētus
et alias illorum vtilitates impune per/
cipere poſſint: quare preſenti decreto ſan
ctitum eſt: q in quocunqꝫ cōmittatu per
defectum ſeminis quorumcunqꝫ deceden/
tium deuolute poſſeſſiones bona aut iu/
ra fuerint: et de huiuſcemōi poſſeſſiōibus
manifeſte non conſtabit: ſed dubium erit
An ad Regiam mageſtatem . vel ad ali/
quos fratres de genere decedentis ſeu he
redes ceteris feminei ſexus pertineant:
ex tunc mageſtas infra huiuſmodi rei du
bie deciſiōꝫ bona illa occupari: et ad ma
nus alicuius pbi et idonei homīs: quē ſcꝫ

d4

…tas ſua ad ho…

…us cōmunes et fideles: …

…re facere debeat. qui illa interim qu…
dubiū illud ſoluetur: et cauſa finaliter
…cidetur: cū ſolitis et iuſtis prouētibꝫ te-
neat Si q̄d aūt vltra ſolitū. et ordinatuꝫ
cenſū extorſerit: illi cui poſt cauſe deciſio
nē bona ipſa cedūt reddere debeat et tene
atur: hoc adiecto Qd̄ ſi qui bona ipſa ad
eos deuoluta fuiſſe affirmauerint: infra
vnū integrū annū ꝑut eciā in ſequēti ar-
ticulo tangetur. ſiue celebrentur octaue.
ſiue nō: teneātur corā pallatino iura ſua
producere: et docere bona ſua ad eos per
tinere: Qd̄ ſi facere poterint/ palatinus
eiſdē reſtituere mādet et fatiet cū effectu
Si aūt in probacōe defecerint: dentur et
aſſignētur eadē bona ad manus illoruꝫ
quibꝫ per mageſtatē regiā fuerint dona
ta: et ſi q̄ vlterius ad illa ius habē ſpera
uerint. eadē de manibus regiis requirāt
legittime: vbi aūt vxores vel filie huiuſ-
modi hominū abſq3 herede maſculo dece
denciū in illis poſſeſſionibꝫ remāſerint:
eadē de manibus eorū aufferri nō debeāt
priuſq3 de earū iuribus videlicet heredi-

... ad ius femineum ...
neāt: A... re veritas inquiratur quā
veritatē femine ipſe infra vnū annū ...
fertur oſtendere debebūt: et ſi repertū fu-
rit eaſdē poſſeſſiones iuri femineo nō cō-
petere: ex tūc dictis vxoribus taliū dece-
denciū anteq̄z de dn̄io illaruz excludātur
per regiā mageſtatez aut alios ad quos
reperti fuerint deuoluta vel etiaz quibus
mageſtas Regia eaſdē poſſeſſiones forte
donauerit de earū dotibus et iuribz ple-
naria ſatiſſactio impēdatur: filiabus ve-
ro vſq̄z ad tempus maritacōis earū do-
mus paterna cū quarta parte poſſeſſio-
nū paternarū pro quarta filiali ſecūdū
antiquā conſuetudinē regni ſequeſtretur
et poſſidēda relinquatur. Poſtq̄z autem
maritate et traducte fuerint de earū iure
quartalicio: peccuniaria ſolutōe median-
te ſatis fiat. vbi autem alicuius filia vel
ſoror ſiue de curia alicuius Baronis. vel
nobilis. ſiue etiam de propria domo pa-
terna. vel aliūde vndecunq̄z cū cōſenſu et
volūtate patris. aut fratris huiuſmodi
impoſſeſſionato nupſerit. illius puella in
quarta illa puellari per ipſum patrem.

atrem nobilitari et pro...
vero ſine cōſenſu et volūtate patris
fratris id fecerit poꝛtione ſua puella
non nobilitetur: ſed tamen pecuniaria
ſolutione eidem ſatiſfieri debeat. et in hoc
caſu ius ſuum quartalitiū non cū poſſeſ-
ſione: ſed cuz pecuniaria ſatiſfatione ex-
quirendi habebit facultatez pꝛout et quē
admodū huiuſmodi couſuetudo et oꝛdi-
nacio eciā hactenus obſeruata plane di-
noſcitur.

De hys qui ꝓpria auctoꝛitate ſe intro-
mittūt in poſſeſſiōz bonoꝝ quocūqz titu-
lo Et de modo ꝓcedendi in iudicio. L.xxx.

PReterea oꝛdinatū eſt Qđ ſi cui per
Regiam mageſtatem bona et poſ-
ſiones. et quecūqz alia iura poſſeſſiona-
ria. ſiue defectu ſeminis. ſiue nomine iu-
ris Regii aut alio quocunqz titulo dona
ta fuerint. et tempoꝛe ſtatutionis contra
dicetur: impetrans contradictioni pare-
re et locum dare teneatur et illoꝛum do-
minium et poſſeſſionem contra ipſam cō

on capiat: ſi autem c

centi in poſſeſſionem illo

ſe ingeſſit: et prius illorū

uuz non habuit: prout etiam in ſuperi ori articulo tactum eſt infra vnius anni integri ſpacium. a die datarum littera-rum donacionaliuz computando: ſiue interea celebrentur alique octaue. ſiue non teneantur contradictores coram regia mageſtate: aut pallatino. vel magiſtris ſuis prothonotariis ad id deputatis iura ſua producere rationem: contradictionis reddere. Et oſtendere bona illa optimo iure ad ſe pertinere: alioquin elapſo termino per Regiam mageſtatem. aut pallatinnm: vigore preſentis ſtatuti eitiatur de bonis illis. id eſt aſſignentur illi qui impetrauit: et inſuper idem cōtradictor compellatur ad integrā reſtitutionez. Quicq̄d vtilitatis interea de illis bonis percepit Si vero bona ipā eciam prius in manibus contradictoris fuerint impetrans iuxta preſcriptos articulos. In octauis vigore preſentis decreti de manibus eiuſdem iure requirere debeat.

Item dos vxorum qualitercūqz viros de

re cõtingat ſalua ſempe.
nunq̃z fraudetur

De modo agendi eccleſiaſticas perſonas contra ſeculares. Lxxxi.

Item Quia inter Prelatos ceteroſqz viros eccleſiaſticos. ac nobiles: nõnunq̃z lites et controuerſie ſuboriri conſueuerũt. Et pars partem: cum via modo. et arte grauare conatur: Pro trãquilliori igitur ſtatu et cõmodo regnicolarũ: ne ſcilicet pars in partem in hoc caſu habeat imperiũ. Statutũ ẽ qꝫ ſi p̄lati et alii viri eccleſiaſtici cõtra nobiles in p̄ſentia cuiuſcũqz iudicis litẽ moueãt ꝑ re et cauſa ꝑ q̃ ſcꝫ agetur: lite ip̄a pẽdẽte ſine certa ſciẽtia Regie mageſtatis interdictũ in eos ponere vel cõtra ipſos ſentẽtiam excõmũicationis ferre nõ debeãt: ne potius ex paſſione q̃z equitatis amore tuliſſe eã videãtur: Et ſi p̄lati vel alie eccleſiaſtice perſone in p̄ñcia alicuius iudicis Juris ordine cõuicti fuerint in eadẽ grauamina quibus aduerſarios onerare intendebant eo facto incidant

quendi debita et oblig
diti[illegible] et preſertim per iſtos qui
oria tur hincnide. Lxxxii.

ITem Quia mercatores Et nego/
tiatores· ceteriqȝ pauperes. q̄ aut
queſtus gratia. aut ꝑ victuū acquiſitiōe
neceſſaria. vel etiā pro aliis ip̄orū rebus
per regnū hincinde proficiſci habent. per
varias areſtatōnes multipliciter graua
ri. impediri. moleſtari et dāpno irrecupe
rabili affici cōſueuerūt. Ordinatū itaqȝ
et ſtatutū eſt. vt a modo perpetuis ſem/
per ſucceſſiuis temporibus: talis in are/
ſtationibus modus ſeruetur. Qd̄ ſi quiſ
piā cauſabitur aliū ſibi debere. Niſi debi/
tuȝ fuerit liquidū: hoc eſt niſi debitor fue
rit apertus et manifeſtus qui vulgari et
materno ſmone Jembo waloados nun/
cupatur Js etiā in cōmuni loco areſtari
poterit. nō protinus illū. vel aliū aut ali
os pro ſuo arbitrio debeat areſtare. Sed
prius teneatnr rem ad aures comitis il/
lius comitatus in quo debitor fuerit defer
re. qui vigore preſentis decreti tenebitur
eueſtigio dictū debitorē āmonere. et aui/

i facere quo illũ iur
tori nõ ſatiſfatiat: teneat ... ſu
marcarũ grauis ponderis per
tẽ exigendam ad primũ diẽ iuridicũ ad
dem Juditiariam actori reſponſurũ ad
ducere: vbi ſi ille defendere ſe et expurgare
nõ poterit: vel dictus dominus ſuus eidẽ
in ſcđo termino iuridico preſentare et ſta
tuere nõ curabit. Comes ipe teneatur et
ſit obligatus de bonis eiuſdem dñi ſui ac
tori nõ ſolũmodo de ſorte capitali: verum
etiã vniuerſis expenſis per creditorẽ aut
actorem factis ex integro ſatiſfacere. Si
enĩ debitor ſeu reus per dominũ ſuũ detẽ
tus: et in ſedem iuditiariã tranſmiſſus:
Jbiqz cõuictus fuerit Jdez dñs ſuus iux
ta iuditiariaz deliberationẽ et cõmiſſio
nẽ comitis de rebus et bonis debitoris vt
preſertur tam de ſũma capitali. q̃z etiam
expẽſis factis ſatiſfacere debeat et tenea
tur: et ad hoc per Comitem compellatur
Cuius quidem vero ſi facultates ad ſa
tiſfatiendũ non ſufficient Jn primis res
quas habuerit dentur et applicentur cre
ditori: et tandem caput quoqz illius trade
tur manibus dicti creditoris: ſi autez iſti

Debitor Non ha
bens Vnde soluat
tradatur ad Manus
Creditoris.

... arte Comiti non p
... vim preſentis decre
... cere non permitteretur
cogeretur rem ad aures regias de/
...cere: extūc dominus poſſeſſionis in q̄
ſcilicet ipſi comiti refragabitur in vigin/
ti quinqꝫ marcis per Regiam mageſta/
tem irremiſſibiliter erigendis conuinca/
tur: eo facto. Et nichilominus teneatur
mageſtas ſua. Et ſic obligata de quātita
te et ſūma debita creditori uel actori. Si/
militer et expenſis per ipſum factis ſine
vlla prorſus dilatione ſatiſſacere ad in/
tegrum. Item ſtatutum eſt Qđ dum
Prelati. Borones: et quicunqꝫ alii no/
biles ſiue ad Regiā mageſtatem. vel eius
curiaꝫ: ſiue ad bellum et quocunqꝫ alias
et ſiue in rebus priuatis. ſiue publicis ꝓ
ficiſcentur· ſine dampno nocumento. in/
iuria. et impedimento aliorum regnico/
larum. ſemper et vbiqꝫ proficiſci debeant
et teneantur.

De copiis que ad bellum
proficiſcuntur ne dam/
pna cuiqꝫ inferant. xxxiii.

Tem Quia reg
et deſcēſū militātiū
nus vt fertur grauati. et d
rūt: Statutū itaqꝫ ē et ſactitū. Qd t
tes regie. q̄ꝫ aliorū quorūcūqꝫ regnico
rū: Tam ſcꝫ equites: q̄ꝫ pedites: que per
regnū proficiſci habebūt. teneātur dein-
ceps vbiqꝫ p̄tium omniū victualiuꝫ tam
ſcꝫ equis. q̄ꝫ hominibꝫ conuenientiū per-
ſoluere. et nuſq̄m̄ dāpnū inferre p̄ſumāt
Qd ſi alique non regie preſertim ſed alio
rū cōtrauenerint: ab illorū dominis pro
dāpnis irrogatis per iniuriā. et iacturā
poſſo iure requirātur. Si vero regie fu-
erint tenebitur ſemper mageſtas ſua: cū
illis aliquē bonū et bene poſſeſſionatum
hominez ſuū deputare qui cū eis proce-
dat: Et nuſq̄ꝫ dāpnū inferri patiatur. Et
ſi aliter facere p̄ſumpſerit Atqꝫ pro dam-
pnis et in iuriis querela ad regias au-
res adducta fuerit. teneatur Mageſtas
ſua ex parte illius talem iuſtitiam. et ſa
tiſfactionem impendere. qꝰ nō ſolūmodo
dāpna illata. ſed etiā expenſe quas dāpni
ficatus ſiue querelans fecerit refundan-
tur: Ne aūt occaſiōe ſolutōis et precii vi-

..aru͂ differen.ciā. ſeu cōtentionē aliquā
..i cōtingat. Diffinitu͂ eſt/q᷒ taz regni
.. etiā alioru͂ gentibus ad bellu͂ profectu
s t.. eātur homines vbicu͂qꝫ locoru͂ vi/
..ualia dare et adminiſtrare iuxta rege/
..ru͂ et imitacōez Regie mageſtatis. qm
..cuc mageſtas iuxta temporis cōdicōez fa
cere et ductoribus eiuſmodi gentiu͂ ſua/
ru͂ dare debebit et earu͂ ꝑtia gētes ipe ſi
militer iuxta cōtinencias eiuſdē regeſtri
et limitacōis ſine difficultate ſemper per
ſoluere debeant et teneantur.

De hys qui ceſſante ſtipēdio ſe in bonis et poſſeſſionibus alioruz ingerunt dampnaqꝫ inferunt. xxxiiii

Ceteru͂ Quia nōnulle gētes potiſſi
mu͂ ho leuis armature ſicut huſſa
..es hoc facē cōſueueru͂t. q᷒ poſt deſcēſu͂
exercitus. aut etiā exſpirato ſtipēdio eoru͂
nō in ꝓpriis ipōru͂: Sed alioru͂ bonis ia
cent ſicqꝫ effitiunt et plurima iſtic dam/
pna. nocumēta. et alioru͂ nocumētoru͂ ge
nera impune cōmittunt. Statutu͂ itaqꝫ
et diffinituz eſt Qd tales a modo nuſqm

n aliorũ bonis manere ſeu iacere poſ
t valeãt: ſed teneantur ad propria re
re. Etiã ſi vellēt noua ſtipendia expecta
re Qđ ſi qui forte temere aliud attempta
re preſũmerēt: et hy in quorũ bonis age
rent moleſte ferrēt: debeãt comites illius
comitatus ſignificare eiſdē. ac eos requi
rere q⁹ ſe remoueant. Jſti vero eueſti/
gio teneantur ſe amouere et decedere: dã/
pn̄aqꝫ irrogata perſoluere. Qđ ſi ſecus
facere. neqꝫ parere preſũmerēt: eos capti
uent. Et perſonas ad caſtigandũ Regie
mageſtati tranſmittãt. ſi aũt comes per
ſe ad hoc impotens et inſuffitiēs erit Co
mitatus penes eundē inſurgere teneatur
Si tamē comes tepidus. aut negligēs fu
erit et dãpnificatus querelã Regie mage
ſtati contra eũdeꝫ porrexerit: debeat et te
neatur Mageſtas ſua de propriis rebus
et bonis ipſius comitis vniuerſa illa dã/
pna reſartire et etiã expenſas refundere:
Et inſuper gētes ip̄as de poſſeſſiōe que/
rulãtis remouere.

Ne q̄ſqꝫ venetis aut polonis aliq̄d vēdat
de terris: dn̄iis: aut poſſeſſiōibꝫ. Lxxxv.

ITem Quia veneti et poloni omni
arte omniqʒ via et caliditate Co
nati ſūt et ſemper conātur ad terras et
dominia ad ſacrā coronā pertinentia pe
dem inferre et illas vſurpare prout etiaʒ
aliquā partem de facto vſurparūt Pro/
inde ſtatutū et ſanctitū eſt ſub nota per/
petue infidelitatis vt nemo regnicolaruʒ
audeat illis aut eorū alicui: Caſtra: For
talicia: Ciuitates: Oppida: poſſeſſiōes
aut alia bona immobilia vendere inſcri/
bere impignorare cōmendare.

De procuratoribus qui ſubditos dñorū
iniuriis Et iacturis affitiūt Et de ill' qui
perperā offitia ſua adminiſtrant. xxxvi.

ITem quia offitiales et ſeruitores
dñorū ex cōfidentia quā dñi eorum
in eos ſtatuerūt. plurimis dāpnis. Iniu
riis. moleſtiis. et impedimētis. certos af
ficere conſueuerūt: quare ut eorū temeri
tas et licentia compeſcatur et ſimul etiā
eorum domini prouidentiores effitian/
tur. Statutum eſt et concluſum

Qđ ſi nobiles et poſſeſſionati Caſtra vel
alia officia ab ipſorū dominis tenuerint.
malaqƷ ex illis perpetrauerint: teneātur
eorū domini: ſcita prius veritate: ad req̃/
ſitionē comitis ſub quo fuerint. leſis iu/
ſticiam adminiſtrare. et ſatiſfactionē im
pendere: cōmiſſaqƷ omnia rectificare. Si
vero huiuſcemodi malorū patratores nō
fuerint in officiolatu aliquo conſtituti. ſꝫ
ſtipendiū dūtaxat ab eorū dominis ha/
buerint. et in propriis ſuis domibus mā
ſerint. aut aliter dominis ipoꝛū ſꝫuierint
et ſic mala huiuſmodi cōmiſerint. Ipſi/
met teneantur coram comite ſuo compa
rere: iuri ſtare. et ſe expurgare In hoc au
tem caſu taliū domini nō debeāt neqƷ au
deāt ſe de illis intromittere: neqƷ eos defē
dere. ſed ad comitem predictū remittere
eos teneantur. ſiqui vero aliter facere p̄/
ſūmerēt cōuincātur eo facto in duplo ho
magio illius ſeruitoris / Et nichilominus
comes ſꝫuitorē illū captiuare. et ex parte
ſua leſo debitam iuſtitiā adminiſtrari te/
neatur . Domini vero huiuſmodi ſerui/
torū qui ſcilicet alios dāpnificabūt: aut
aliqua alia mala perpetrabūt: ſiue etiaƷ

qui factores fuerint. et cōmiſſa ſibi bona male diſpenſabunt: vel etiā non data bona racione aufugient. non obſtāte priuilegio et immunitate nobilitatis: libere vbicūqʒ poterint capi et ad ſatiſſactionē aſtringi valeāt. Qui tn̄ ſeruitorē captiuabit et ille cauſabitur ſe iniuſte captū facta contra dominuʒ Euocatione in primis octauis cauſa diſcutiatur et iuſtitia capto ex patre dn̄i ſui adminiſtretur.

De hys qui nō cōpleto ſeruitio ad alios dominos ſe transferūt. Lxxxvii.

PReterea ſi cuius ſeruitor vel factor auffugiet: et alterius domini ſeruicio ſe ſubitiet: requiſitus et āmonitus dominus nouus per priorē: teneatur illum eueſtigio licenciare et a ſe dimittere. alioquin duplo homagio ſeruitoris illius cōuictus ſit et habeatur eo facto. Qd̄ ſi nihilominus eūdem nullo modo dimittere voluerit. Euocetur per leſū ad octauas primum celebrandas. Vbi eidem ex parte illius plenaria et condigna iuſtitia adminiſtrari debeat.

De Theolonatoribus et theoloneis aliis
z exactionibus. Lxxxviii.

Ulterius de tributorũ et theolone
orũ executionibus ordinatũ eſt. qꝫ
per totũ huc annũ vſqꝫ ad futuruz ſcili/
cet Feſtũ Circũciſõnis dñi: Comites quo
rũlibet comitatuũ cũ certis et potioribꝫ
nobilibus illorũ comitatuũ. quotquot lo
ca theoloneorũ in illo comitatu habẽtur
Et ſi illud pro pontibus aut aggeribus.
vel in terra arida aut aliter exigitur Et
Item quot vlnarũ tam pontes qm̃ agge
res illi exiſtunt Regie mageſtati fideliter
reſcribete teneantur: vt tandẽ mageſtas
ſua cũ dominis prelatis et Baronibus
poſſit et debeat imitare: quantũ quiſqꝫ in
tributo ſuo ab itinerãtibus exigere vale/
at. Si quivero poſtea vltra huiuſmodi li
mitacionẽ amplius aliquid extorquere:
et huic ſanctioni cõtrauenire nõ formida
rent. teneatur comes cũ electis nobilibus
rectificare: et leſis tã de exactis q̃z etiam
de expenſis ſatiſfacere. Si vero incorrigi
biles fuerint ꝓhibeat comes. qꝰ vſqꝫ ad
gratiã Regie mageſtatis ibi tributuz exi

gere minime preſūmant. Et inſuper puideant q̄ interea libere et ſine vlla ſolutione tributi. locū illū quilibet pertranſire poſſit Tales vero pertrāſeuntes. Comes ab illis trangreſſoribus defendere teneatur Si q̄ aūt comites per ſe theolonea in illo comitatu in quo offitiū tenent hn̄t vicinorū duorū aliorū comitatuū Comites debeāt tributa illius comitatus conſpicere et illorū ratonē et cauſā atq̄ q̄lita tē vt p̄fertur regie mageſtati reſcribere.

De exactōibꝫ et viatoribꝫ ſoluēdis .xxxix.

Item a Ruſticis vxores de aliis villis ducētibus: deinceps nullū prorſus tributū exigatur. Quoqꝫ a ſartoribus et raſoribus nō quadraginta denarii put hactenus ſolitū fuit Sed dūtaxat quantum ab aliis artificibus et viatoribus exigitur in locis tributorū exigatur.

Ne offitiales: aut alterius cuiuſcumqꝫ ſtatus homines: bonis eccleſiaſticis abſqꝫ mandato regio ſe immiſceant. .xl.

ITem ſtatutum et diffinitū eſt ꝑut etiaꝫ per Sereniſſimū quondā dominū Sigiſmūdū Imperatorē ſanctituꝫ fuiſſe dinoſcitur. Qđ nullus Baro. Comes Wayuoda. ſeu alius officialis regius. cuiuſcūqꝫ tituli: anctoritatis: dignitatis: et preeminentie exiſtat. Eccleſias. Archiepiſcopales Epiſcopales Abbatiales Prepoſitales et alias cuiuſcūqꝫ Juris patronatus Regie mageſtati conſeruatas et de illis diſponendis commiſſas Earūqꝫ pertinentias fructus et redditus ſed neqꝫ decimas et poſſeſſiones intra terminos et limites ſui honoris ſeu offitiolatus abſqꝫ ſpetiali mandato regie mageſtatis occupare aut eiſdē partialiter aut totaliter ſe ingerere preſumant.

De hys qui malefactores non cuſtodierint. xli.

ITem Quicunqꝫ furem uel latronem aut aliū quēcūqꝫ publicū malefactorem captiuauerit et eundem de captiuitate ſua. uolūtarie abire ꝑmiſerit: comiti parrochiali homagiū illius ma

leſ facto... leſis vero dampnū irrogatū ſoluere debeat et teneatur.

De pena illoruz qui Colonos ſeu Ruſticos abducūt Et qui reliquos ſubditos calumpnioſe in eorū ſeruitiis Et vi quadā detinent. Capitulum xlii.

Item Quia de violentis indebitiſqz Colonorū ſiue ruſticorū abductionibus varii clamores varieqz querele. varie etiā lites et controuerſie oriūtur. proinde ſtatatū ē Qd̄ vniuerſi coloni ab vno anno vſqz in pn̄tem diem feſti Epiphaniarū dn̄i. per quoſcūqz indebite et contra conſuetudinē regiā abducti: ad requiſitionem Comitis: eorū dominis reſtituantur. Si qui vero non reddiderint in homagio coloni cōuincātur eo facto: cuius medietatē comes pro ſe: reliquam vero medietatē pro illo cuius Colonus fuerit: exigere teneatur. Et hoc comites in quolibet comitatu et in bonis quorūlibet exquirāt et exequātur. In primis aūt incipere debeāt in bonis Regie maieſtatis et illuſtriſſime dn̄e regine. Deinde vo in

iorū bonis. Deinceps aūt nemo alio/
Jobaiones violēter et iuxta cōſuetudi
nem regni ſub pena ſex marcarū abduce
re pꝛeſūmat: nemo etiā ſub eadē pena Jo
baiones ſuos iuxta cōſuetudinē regni ab
ire volēteſ aliqua excogitata calūpnia re
tinere audeat. Jta qꝰ pauperes liberā et
manēdi et recedēdi ſeu diſcedēdi habeāt
facultatē: ſi quiſpiā aūt cauſabitur ſuos
violēter et indebite abductos eſſe: comes
illius comitatus cū electis regiis: et ali/
is bonis hominibus diſcernat: et ſi quere/
lam iuſtam agnouerit. abductos reſtitu
at. Et penā pꝛemiſſā violento extoꝛqueat
Si qui aūt impoſita calūpnia uel aliqua
excogitata nouitate ſuos retinuerint. pu
ta ſi tūc ſolūmodo taxaꝫ ipſis impoſue/
rint: quādo illos abire velle cognouerint
vel lōgo tēpoꝛe ān impoſuerūt et nondū
exegerūt: et hoc maxime vt illos hoc pꝛe
textu ſemper vt obnoxios alligare et ex
inde retinere poſſēt: in pena pꝛemiſſa hoc
eſt ſex marcarum per Comitem immedi
ate et irremiſſibiliter exigēdis eo facto
conuincatur Taxam etiam extraoꝛdina

riam ſi qui erigere volent Infra ſexagin ta dies exigant Alioquin poſtmodū taxa ipſa calūpnioſa intellgatur.

De Juditiis et modo obſeruondo in decimatione. Xliiii.

ITem Ceterum quāuis ab eo tempore quo regia mageſtas diuina diſpoſitione ad regiā dignitatem ſublimata eſt in omni dieta: in omni cōuentu. In omni deniqꝫ congregatōne regnicolarū tractatū ſemper fuerit de ſolutōne decimarū q̄liter ſcilicet et quo ordine ille ſolui deberent. Plurime etiā deſuper cōſtitucōs facte extiterunt nunqm̄ tamen adhuc modus et via reperta eſt. Qđ partes contente fuiſſent: et querele ceſſaſſent Et idcirco eciam in preſenti data Multum deniqꝫ tam a Regia mageſtate q̄ꝫ eciam regnicolis ſuper hoc cogitatum fuerit. Melior tn̄ et conuenientior via et modus reperiri non potuit. q̄ꝫ fuit tēpore coronacōis Regie mageſtatis repertus

Qm̃obrem ſtatutū eſt et concluſum Qd
a modo perpetuis ſucceſſiuis temporibꝫ
decime ipſe ſoluātur et exigātur iuxta di/
ſpoſitionem tempore p̄ſate coronacionis
factaꝫ. hoc tn̄ adiecto. Qd quādocūqꝫ de
cimatores in aliquo Comitatu exire vo/
lūt vnū aut duos ex his nobilibus quos
regia mageſtas in omni comitatu delige
re habebit/ ad expenſas Epiſcopi vel capi
tuli ſecū ducere teneātur. q̄ in primis ꝓui
deāt Qd decime vbiqꝫ iuſto et bono mō
exſoluātur Qd etiā decimatoribꝫ iniuſtas
et ſuperfluas decimas dicare et ſignare
non permittāt: qui quidē decimatores: ſi
eis non parebūt: teneantur Epiſcopo vel
Capitulo reſcribere et eos auiſare. et ſi
ille uel illud non prouidebit et non recti/
ficabit: teneātur Regie mageſtati ſignifi
care: qui pro bono communi et quieto re
gnicolarū pro ſua gratia et clementia
hec oīa ſubire et prouidere debeat Qd
taꝫ ex parte epiſcopi vel capituli: q̄ꝫ etiā
decimatorum taleꝫ iuſtitiā fatiat qꝰ comi
tatus bn̄ et merito contētus eſſe valeat.
Interim vero exactio decimatorum ceſſa
re debeat et eius occaſōne Epiſcopus in/

terdictum ponere non valeat.

Quomodo decimatores in exigēdis et re-
cipiēdis decimis ſe habere debeāt. xliiii.

Item ordinatuꝫ eſt prout etiā per Sereniſſimū quondā dominū Sigiſmūdū Imperatorem prouiſū fuiſſe cōſtat Qḋ decimatores iuramentis decimātiuꝫ cōtentari debeant vel ſi contētari noluerint: liberā habeāt facultatē examinādi et experiendi hoc in aceruo qui ſi plus inuenient q̄ꝫ ruſticus dixit: ſuperfluitatē aufferāt. et vltra hoc iuſtā eidem decimā ad ſoluendū imponāt. ſi vero iuxta dictū ruſtici cōperiēt Ruſtico pro dampno in ſubuerſione acerui illata: vnū aureū eueſtigio ſoluere teneantur: Quē ſi ſoluere recuſarent vel difficultarēt. Ruſticus ip̄e equū decimatoris libere aufferre valeat. Qḋ ut facilius et cōmodius facere poſſit p̄nti decreto cauetur qꝰ decimatores anteq̄ꝫ aceruū examinare incipiant Equos deſcendāt. Et in domo vel curia ruſtici decimātes illos ligare teneātur.

M. T. AKADEMIA KÖNYVTÁRA

De hys qui animalia ad dieta tenēt xlv.

ITem Qđ in dioceſi Agrientina ruſtici animalia dicata et ſignata ſolūmodo ad feſtū ſancti Michaelis ſeruare teneātur Et ſi poſtmodū ipā animalia caſualiter perierint. ruſtici ipſi preterea nullo modo grauari debeāt. ſed tamen iurare teneantur. qꝛ non eorū culpa neqꝫ malicia et neqꝫ volūtate perierūt.

Vt nemo aliquid a decimatione extrahat Sed omnia equaliter fiant. xlvi.

ITem ſolent nonnulli in certis comitatibus in tempore decimarum in ſingulis poſſeſſionibus ſuis vnū ortū cū bladis et frugibus Et itē vnū celariū cū vinis ꝑ ſe retinere: et decimas ex iure debētes pro ſe exigere: et qꝛ huiuſmodi cōtra ſanctorū regū ordinacōem inducta eſſe dinoſcitur. Sic em̄ per illos ordinatū fuiſſe cōſtat Qđ villici dūtaxat et hi quoqꝫ propter labores: ſeruicia et expenſas: quos in colligendis decimis ipſis facere habent: relaxarentur Ita qꝛ nullius or-

tis. nulluqꝫ celariū dn̄is terreſtribus in decimacōne relinquatur. renitentes vero et tranſgreſſores. Comes per remedia oportuna aſtringat. q̄ ſi trepidus fuerit et ſimpliciter facere recuſauerit: Regia mageſtas ſuper inde auiſari debeat que tandem illos compellere teneatur.

Vt nemo quempiam ad curiam Romanā euocet Sed cauſas pendentes ad iudicium regium retrahet. Cxlvii.

ITem Concluſum eſt. Qd ſi qui regnicolarum cuiuſcūqꝫ ſtatus et cōditionis exiſtāt. ſuper decimis cum quibuſcunqꝫ perſonis et a quātocūqꝫ tempore in curia romana hactenus litigaſſent vel etiam in preſentiarum litigarent cauſas ipſas a modo ceſſare ibi fatiāt et vſqꝫ ad primū diē mēſis may: feſtū videlicet beatorū Philippi et Jacobi appoſtolorꝫ proxime venturū Ad hoc regnū in ſede iuditiaria Regie mageſtatis diſcuciendas reuocari teneātur. ad quē q̄dē terminū ſi q̄ reuocare et corā regia mageſtate

cōparere neglexerint. ea ad partis com/
parentis inſtantiā. nō obſtante illorū cō
tumatia uel abſentia. qđ iuſtū fuerit de/
cernere. et cauſā ipſā finaliter determina
re: et tā de ſūma et dāpno capitali: qꝫ de
expēſis ſnam ferre. atqꝫ eā debite exequi
vigore pntis decreti mādare debebit.

Vt nulle cauſe in Romana curia agiten/
tur Sed coram ſola Regia mageſtate et
preſertim cauſe decimarum. Capitulum xlviii.

Ceterū ordinatū eſt Qđ deinceps
nemo omnino regnicolarum: neqꝫ
pro decimis neqꝫ pro aliis quibuſcūqꝫ re
bus prout inferius clarius tangetur: ſub
penis ibidem inferius expreſſis In dicta
curia romana litigare preſūmat: ſed qui
cunqꝫ aut dominorū prelatorū aut alio/
rū: etiā alię eccleſiaſtice perſonę. cū qui/
buſcūqꝫ regnicolis aut ecōtra: vel ratōe
exceptōnis vel etiā ſuper eo: vtrū iuſte et
integre decimę eis ſolui debeant. vel alio
quocūqꝫ modo ſuper decimis. aut etiam
aliis rebus quibuſcūqꝫ: lites mouere uel
motas proſequi voluerint. Id eis coram

Regia mageſtate libere et nuſq̃z alias liceat: que ex ſuſcepti regiminis offitio vnicuiqz . iuxta allegata et probata . q̄ iuſtū fuerit decernere hēbit . Hoc tn̄ per expreſſuz declarato q̄ cauſas decimarū nō alii iudices regni niſi ſola Regia mageſtas perſonaliter ſemper diſcutere poſſit et valeat.

Ne ex indeliberato bona regnicolarū occupentur. xlix:

Item Nos regia mageſtas ad ſimplicem querelam quātūuis grauē et enormem: bona regnicolarū nō fatiat occupare: ſed accepta querela ſcribat ad comitem et electos nobiles illius comitatus. et eiſdē cōmittat q̄ querelam audiāt. et Regie mageſtati fideliter reſcribant/ que tandē ex illorū atteſtatione: videat cognoſcat et deliberet/ quid illis fatiendū erit: et an bonorum occupationem vel aliā penam merebuntur.

Item Nos regia mageſtas neminem regnicolarū ſiue baronū et p̄latorū cōſilio nota vl' crimīe īfidelitatis dāpnare dēat.

De profugis et infidelibus Regie mageſtatis vtqꝫ pro gratia optinenda medio amici: libere ad eandem ſuam mageſtatē venire poterint L.l.

Concluſum eſt Q𝔡 nemo regios infideles ad Caſtra municiones Ciuitates uel alia loca ſua acceptare et ibi conſeruare atqꝫ defendere audeat. Si quiſpiam tamen infidelium ex confidentia ad aliqnem dominorum vel amicorum ſuorum confugeret: poterit eum ille ſuſcipere et infra duodecim dies/ ſed non vlterius apud ſe et in domo ſua impune conſeruare: et ſi ille: uel pro gratia optinenda vel ad oſtendendam obedientiam: aut etiam Innocentiam ſuam declarandam: venire ad Regiam mageſtatem voluerit: is eum vna ſecum ſi volet ad ſuaꝫ mageſtatem vbicūqꝫ fuerit ducere: vel eciam cum litteris et hominibus ſuis mittere. ſub ſaluo cōductu Regie mageſtatis. qui omnibus talibus vigore preſentis decreti ex nunc datus et conceſſus intelligi videatur. Libere eciaꝫ pro illo ſupplicare: laborare et intercedere pro gratia poſſit.

Verum tamē ſi gratia ipſa a mageſtate ſua impetrari et optineri nō poterit. rurſus ad caſtra munitiones Ciuitates opida vel alia loca et bona illū̄ ſuſcipere et admittere nullomodo audeat. Nō ſi qui forte aliter attemptarent. huiuſmodi caſtrū Municio Ciuitas Opidū poſſeſſio. ſiue locus ad quem ſcilicet talis infidelis acceptaretur. Eo facto ad regiū deuoluatur fiſcū: et ex nunc deuolutus intelligatur: de quo Regia mageſtas vigore preſentis ſanctionis liberam pro ſuo arbitratu diſponendi habeat facultatem.

De his qui fures: latrones: aut malefactores ceteros: in eorum bonis aut poſſeſſionibus detinent. Li.

Ceterum Si in bonis aliquorum fures. latrones: homicide: incendarii: et monetarū. ſiue litterarū. vel etiam manuuz alienaruz falſatores fuerint: et domini huiuſmodi bonorū: requiſiti per Comitem illos de bonis ſuis nō expulerint: teneatur comes mittere ad capiendū eoſdem malefactores. Et ſi ruſtici ſiue

incole poſſeſſionū in quibꝫ tales fuerint
cōtra homines comitis ipſius inſurrexe/
rint: et eis reſtiterint quo minus illos ca
pere poſſint: comes poſſeſſionē nō ſtatim
occupet. ſed teneatur ſecūdo: maiori ma
nu maioriqꝫ potentia ad illū mittere. Et
taꝫ p̄fatos malefactores q̄ꝫ eciā ruſticos
illos capi facere. Vbi ſi officiales dn̄i lo
ci illius ſimul cū ruſticis: vel etiā ſeorſū
cū aliis ſuis cōplicibus inſurrexeriut. Et
illos capi nō patiātur/ ꝓmiſerint tn̄ qꝰ il
los in ſede iuditiaria coram comite Iuri
ſtatuēt: homines comitis ipſius cōtenti
eſſe debebūt: et in hoc caſu comes poſſeſ/
ſionē nō occupet. Verūtamē ſi illos neqꝫ
capere paterētur: neqꝫ ut prefertur ſta/
tuere ad iuditiū promiſerint. poſſeſſionē
ipſam vſqꝫ ad grām regie magiſtatis oc
cupare debeāt et teneātur Si vero dn̄s ta
lis loci in hoc caſu cōtra comitē vel eius
homines perſonaliter inſurrexerit et ob
ſtiterit. ne prefati malefactores vel etiaꝫ
rebelles illi ruſtici capi poſſint et neqꝫ il/
los vt premiſſū eſt: in ſede iuditiaria ſtatu
ere promiſerit vel ſi promiſerit et nō fece
rit: poſſeſſio in qua hoc fieri cōtingit fi/

ſco regio in perpetuū applicetur Et ad il
lud vigore p̄ſentis decreti ex nūc deuolu/
ta intelligatur quā Regia mageſtas vel
pro ſe retinendi vel eciam aliis donandi
liberam habeat facultatem.

De auri et argenti fodinis: aliarūqꝫ re/
rum metallis que in fundis aut poſſeſſi/
onibus quorundā erigūtur. lii.

Item Nos ſi alique minere auri et
argenti ſalis uel alie fodine in poſ
ſeſſionibus nobiliū uel aliorū poſſeſſiona
torū tempore procedente reperirētur abſ
qꝫ debita competētiqꝫ recōpenſa per Re
giam mageſtatē non auferantur. ſed ſi il
las mageſtas ſua habere voluerit: ꝓ poſ
ſeſſionibus illis in quibus huiuſmodi mi
nere habebūtur: alias eque vtiles et fru
ctuoſas dare debeat: alioquin tantūmo/
do Jus regale ſeu vrburas et ad fiſcum
pertinentia percipi fatiat. Et poſſeſſiōes
illas cū omnibusſuis vtilitatibus prouē
tibus et iuribus eiſdem nobilitatibus pa
cifice poſſidendas relinquat

De abolitione Juditii in varaſdino. liii.

Item concluſū eſt Qd iuditiū et iudicatus comitū zagorie in varaſdino hactenus celebrari ſolituz: aboleatur et a modo nullo vnquā tempore celebretur: qdqz cauſantes in illo comitatu ad ſedem ſeu iuditiū banorū Sclauonie ſpectare debeant et teneantur.

De homicidiis. liiii.

Item Si qui hominum cuiuſcūqz condicionis et preeminētie exiſtāt deliberatiue homicidiū perpetrauerint: omni redemptiōe ſemota interfitiātur: et ſi tales homines fuge preſido ſe defenſauerint. Vbicūqz et qñcunqz reperti fuerint eaz penā incurrant: obſeruato tamē iuris ordine. Et comes uel vicecomes ſeu Judices illius comitatus. vbi talis homicida repertus fuerit. ipſaz iuſtitiā iuxta regni cōſuetudinē adminiſtrare teneātur. Et nemo tales ad caſtra et domos ſuas ſub pena de infidelibus et aliis malefactoribus ſuperins expreſſa acceptare et

admittere audeat. Si vero homicidiū nō eſt ex preconcepta malitia neqȝ animo deliberato ſed caſualiter aut aliter inopinate acciderit/ occiſoꝛ cū propinquis occiſi liberam concoꝛdādi habeat facultatem.

De conuictis in iuditio vt ſatiſfatiant de oneribus et expenſis. Lv.

Item diffinitū eſt Qđ ſi aliqui cauſantiū: ſiue coꝛā pallatino uel Judice curie: ſiue ceteris iudicibȝ oꝛdinariis: eccleſiaſticis uel ſecularibus tempoꝛe octauarū in byrſagiis ſiue Juditioꝛū oneribus conuincerentur: ad ſolutionē huiuſmodi onerū ſeu Birſagioꝛū ſtatim in fine litis per iudicem compellantur. Et ſi per ſententiam finalem cauſa concludatur primo parti aduerſe de ſua portione de bonis conuicte ſatiſfactionē impendere teneatur. Et deinde partem ſuam Juditiariam pꝛout etiam hactenus obſeruatum fuit liberam exigendi habeat facultatem. Similiter etiam Si qui coram comitibus parrochialibus in ſede Juditiaria in aliquo onere conuincerentur.

f4

et illud infra quindenā: facta prius āmo nitione: ſoluere teneantur: et ſi facere nō poterint vel ſimpliciter noluerint. Comites ipſi ad tanta bona et poſſeſſiones: q̄ onus ſeu Birſagiū equiualent: liberam deſcendendi habeant facultatem.

De appellatione et prouocatione cauſarum ad Curiā regie mageſtatis: et de pena male appellantis. Lvi.

ITem Quia nonnulli cauſas ſuas etiā exigui: momēti de ſede et iuditio Baronū Vayuodarū comitū et vicecomitū aliorū etiā Judicū ordinariorū in curiā regiā ꝓuocare cōſueuerūt Vt ſcz partē aduerſam longioribus grauioribuſqz litibz: laboribz: expēſis: iniuriis et dampnis afficere et grauare poſſint: ꝓ quieto itaqz et releuamine regnicolarū. et potiſſimū oppreſſorū et pauperū: cōmuni conſilio: volūtate et aſſenſu dn̄orū Prelatorū. Baronū. ceterorūqz regnicolarū. Statutū et ſanctitū eſt Qd̄ ſi q̄ſpiam de cetero cauſam aliquam de preſentia cuiuſcunqz iudicis in curiā Regie ma

geſtatis prouocauerit. Ibiqꝫ iuditiū pri
us factum et approbatū fuerit: in duplo
Birſagio in quo conuictus propter ap/
pellationem intelligitur: conuinci debeat
eo facto: et immediate per iudicem ſuum
ordinariū irremiſſibiliter extorqueatur.

De hys qui Judicibus iniuriātur: et pe/ na illorū qui eos diffamant. Lvii.

CEterum ſolent nōnunq̄ꝫ partes in
cauſis et iure ſuo ſuccūbentes eo/
rum Judices calumniare diffamare et in
eos iniurioſe inuehi: qꝛ eis non eſſet iuſti
tia per illos adminiſtrata : propter quo
rū iniquām et dampnandā vociferatōnē
plurima ſcandala et alia malorū gene/
ra plerūqꝫ ſuboriuntur. Proinde ad cō/
peſcendū illorū liguā cōmuni omniū ſen
tentia decretū eſt Qđ nemo omnino quē/
piam magiſtrorū prothonotariorū infa/
mare aut in eos iniurioſe inuehi audeat
Sed ſi qui iniuſtuꝫ iuditiū ſibi factū pu/
tauerint: ab illorū preſentia ⁊ iuditio: cū
honeſtate honore et reuerentia ad Regi/
am mageſtatē aut pallatinū vel Judicē

Curie aut eorundem pallatini et iudicis curie vicẽgerentes appellari debeat Qđ ſi quiſpiam premiſſa facere non formida uerit et linguam nõ compeſcuerit atqȝ in famiaȝ qua magiſtros ipſos aut eorum alterum affitiet probare non poterit: ex tunc vigore preſentis decreti in ea pena de facto conuincãtur: qua magiſtri ipi cõ ninci deberent ſi obiecta in eos aut eoruȝ alterũ probari poſſent.

De cõdempnatis et conuictis per ſenten ciã in quibuſcunqȝ factis Atqȝ cũ parte aduerſa ſe cõponere valeãt. lviiii

PReterea ordinatũ eſt prout etiam per Sereniſſimũ quondã dominũ Lodouicũ Regem diffinitũ fuit Qđ ſi q̃s nobilium ordine iuditiario: ſiue in facto potẽcõnali ſuccubuerit aut duello: ſiue in pena calumpnie. dilacionis exhibicõiſqȝ falſarũ lrãrum . aut ſententia capitali. ſiue alio quocunqȝ facto in preſentia pal latini: iudiciſue curie aut alterius cuiuſ cuuqȝ iudicis conuictus fuerit Judex cau ſe talem conuictum captiuare et tribus

diebus cauſa pacis et concordie detinere
debeat. Et ſi cōcordare nequierint. ex tūc
ab manus aduerſarii infligendaꝫ ſibi pe
nam a Jure Statutam et debitam iuxta
regni conſuetudinem aſſignet. Qui ſi hu
iuſmodi conuicto mortem vel aliam pe-
nam a Jure vt premittitur ſtatutam in-
tulerit: a Judice et parte aduerſa ſine ſo
lutione alicuius pecunie uel grauaminis
abſolutus habeatur. Qōqꝫ filii fratres
proximi. ſorores. vxores. et conſanguinei
huiuſmodi conuicti et condempnati pro
illius exceſſu non debeant aggrauari.
Jta qꝛ neqꝫ proprie poſſeſſiones et por-
ciōes illius neqꝫ alia bona: demptis dū-
taxat illis rebus que apud ipſum tempo
re captiuationis reperientur per Judicē
aufferantur. Sed omnino in filios et he
redes ſiue generationes ſuas condeſcen-
dant. Illiqꝫ in eiſdeꝫ omnibus bonis poſ
ſeſſionibus dominiis et iuribus poſſeſſi-
onariis ſalui. liberi: et quieti permaneāt
Hoc adiecto. qꝛ ſi premiſſo modo conui
ctus et condempnatus cum ſuo aduerſa-
rio qualitercunqꝫ concordare poterit.

Jd ei ſemper facere liceat et pro huiuſce modi concordia Judex nullũ prorſus bir ſagium aut aliquã aliam ſolutionez vel ab ipſo conuicto vel etiaz parte aduerſa capere et exigere poſſit/Sed libere et abſ qz vlla penitus ſolutione concordiam et pacem ipſam facere valeant.

Item Qd filius pro delictis et exceſſibus patris et econtra nec in perſona nec in poſſeſſionibus et aliis rebus cõdempne/tur et aliquo modo puniatur.

De poſſeſſionibus et bonis ſpiritualium perſonarum. lix.

Vlterius Qd Epiſcopi Capitula Abbates Cõuentus et cetere eccle ſie poſſeſſionate cũ tribus litteris inqui/ſitoriis ſuper poſſeſſionibus acquirendis ab ipſa Regia mageſtate emanatis et ꝓ/bis viris deſtinatis: quotiens maluerint experiãtur et informẽtur/int nobiles eti am ecclias poſſeſſiõz aliquã nec acquirere nec retinẽ poſſe/Niſi cũ litteris priuilegia libus Regie mageſtatis ac Judicũ vice/gerẽtium ſue mageſtatis ꝓut hec etiã tẽ/

poꝛe quōdā Sereniſſimi dn̄i Regis Lo/
douici decreta et obſ̄uata fuiſſe dinoſcūt

De pena violatoꝛū ſedē Juditiariā. lx.

ORdinatum eſt inſuper prout etiaꝫ in decreto Sereniſſimi domini Sigiſmūdi Imperatoꝛis cōtinetur. Qđ violator ſed iuditiarie: in Birſagio viginti quinqꝫ marcarū irremiſſibiliter extoꝛquēdarū cōuincatur eo facto et pūiatur.

De Cōuentu Zenthioghi

ITem Qđ minuti conuentus et p̄ſertim conuentus de zenthiog deinceps ab emanatione litterarum ceſſent et omnino careant firmitate.

De ordinatione et receptioue Comitum et vicecomitum. lxi.

ITem ordinatū eſt Qđ Regia maieſtas cū conſilio et volūtate prelatorū et Baronū ſuorū: dēat in quolibꝫ comitatu aliquē baronē vl' aliū notabilē

et bene poſſeſſionatū hominē: qui ſcilicet
ſufficiens et ydoneus videbitur: in Comi
tem parrochialem preficere: et ille tenea
tur ex eodem Comitatu: et non aliūde no
tabilem virū aliquem pro vicecomite uel
vicecomitibus eligere Qui omnes iuxta
preſcriptam iuramenti formam Juramē
tum. comes videlicet coram regia mage/
ſtate. Vicecomites vero in ipſo comitatu
preſtare teneantur.

Vt ecclesie nō infringātut ꝓpter victu/
alia per militātes aut ceteros quoſcūqꝫ.
Sed earū gaudeāt immunitate. Lxii.

ITem Solent plerumqꝫ exercitan/
tes et Militantes in eorum pro/
greſſionibus: eccleſias propter commea
tus ſiue victualia: et alias res per colo/
nos pro ſecuritate ad eaſdē collectas dei
et hominū timore poſtpoſito violare: et
inde non ſolūmodo victualia neceſſaria.
Sed etiaꝫ alia omnia bona colonorū ſur
ripere: et ibi alia etiam enormia et dictu
quoqꝫ nephāda impune cōmittere. qua/
re ut eorū temeritas et deteſtanda licē/

tia compeſcatur ſanctitum eſt Vt a mo-
do nemo omnino ſiue eques ſiue pedes fu
erit. Et ſiue cum exercitu ſiue aliter quali
tercunqȝ iter facere habeat: hoſtia eccleſi
arum infringere. vel aliter eccleſias pro-
phanare aut victualia vel aliquas alias
res inde violenter excipere audeat. Vbi ve
ro deinceps contrauentum fuerit. Si ca
pitaneus eiuſcemodi copiarū nobilis fu
erit: tam iura ſua poſſeſſionaria qȝ etiā
alia bona ſua amittat. Et ad fiſcum regi
um deuoluta ſint et habeantur eo facto.
Si autem eiuſcemodi tranſgreſſores ig-
nobiles fuerint cōburrantur Hanc vero
executionem ſummus capitaneus exerci
tus: facere teneatur. Qui ſi neglexerit vł
forte ipſemet ſanctionem iſtam tranſgre
dietur. auiſata Regia mageſtas ſuperin
de: pro ſua gratia et iuſticia atqȝ innata
clementia execucionem fieri demandet: et
ſi gentes ille mageſtatis ſue fuerint eccle
ſiam reconciliari fatiat. Si vero aliorū
fuerint illi quorum erunt huiuſcemodi re
cōciliatiōȝ facere teneant̄ Hoc adiecto qꝛ
ſi tales militātes victualiū inopia labo-
rauerint.

Plebanus aut Iudex aut villicus loci: ecclesiam aperire Et illis gentibus coram illo: quē Capitaneus earundem copiarū ad id deputauerit. pro iuſto digno et cōueniēti pretio et ſolutōe: victualia de eccleſia dare teneātur.

De Simili obſeruantia in domibus nobilium. lxiii.

ITem Nos gentes huiuſmodi prefate: in ipſorū progreſſu in domibus nobilium nuſq̄z deſcendere et neqz res et bona colonorū ſiue ruſticorū de domibz et Curiis nobilium violenter auferre et exportare preſūmant Tranſgreſſores vero eandem penam quā violatores eccleſiarū incurrant eo facto.

Ne pro ſepultura preſertim interfectorū plus debito exigatur. lxiiii.

CEterum Quia archidiaconi vicearchidiaconi Et plebani propter eorundem inſaciabilitatem non contenti: iuſtis et veris ipſorum prouentibz q̄n

dam deteſtandam et extra hoc regnum
inauditam corruptelam. Potiſſimū ve/
ro in comitatu Simigieñ induxiſſe dino
ſcuntur: videlicz q᷒ dū contigit aliquem
quocūqz modo interfici etiam ſi teſtatus
decedat ſepultura illi et in eccleſia et etiā
in cimiterio interim denegatur: donec vl
tra omnia funeralia et alia pro locorū cō
ſuetudine et diuerſitate in talibus fieri
ſolita: vnaz marcā argenti vel quatuor
aurei ſoluentur Que res non ſolūmodo
abuſio et corruptela. Verūetiā quoddaz
ſacrilegij et ſimonie genus merito cenſeri
poteſt. Eam obrem preſenti decreto Sta/
tutū eſt Qd ammodo deinceps eiuſcemo
di exactionis genus vbicūqz et ſignāter
in dicto comitatu Simigieñ ceſſet et per/
petuo aboleatur. Et nemo archidiacono/
rum vicearchidiaconorū et Plebanorū.
Eorūqz viceſgerentes ſub pena amiſſio/
nis benefitiorū extorquere preſumant ꝓ
ut hoc etiam tempore quondā Sereniſſi
mi dñi Karoli Regis Hungarie ꝛc. In p̄
facto Comitatu Simigieñ per Bullas
apoſtolicas ad petitionem et inſtantiaz
eiuſdem dñi regis caſſatum et extinctum

fuiſſe: et ex eiſdem Bullis in preſenti con-
gregacōe regnicolarū publice. perlectis
manifeſte dinoſcitur.

Ut equaliter et iuxta ratā vniuſcuiuſqꝫ:
Nūctiis et oratoribus ad Regiam mage
ſtatem mittendis de expenſis et neceſſa-
riis prouideatur. Lxv.

ITem Quia ex Comitatibus ſepe
numero vniuerſitas nobilium. In-
terdum pro rebus tocius comitatus: in-
terdum vero iuſſu Regie mageſtatis nū
ctios et electos nobiles ad mageſtatem
ſuam mittere ſolet. Nonnulli aūt ſunt tā
ſpirituales qꝫ ſeculares domini: Et itē
Nobiles. Abbates: Prepoſiti: Capitula:
et Conuentus. qui inſtar aliorū de bonis
ipſorum expenſas huiuſmodi nunctiis et
electis dare recuſant. Et ſe ab huiuſmo
di expenſarū contributione penitus ſub
trahunt. Qua in re vniuerſitati nobiliū
et potiſſimuꝫ qui inferioris conditionis
exiſtūt nō mediocris iniuria inferri dino
ſcitur. Quare preſenti decreto ſanctitū ē
Qd̄ a modo deinceps om̄s et ſinguli cu-

iuſcūqꝫ ſtatus et cōditiōis poſſeſſionati homines exiſtāt Et in quocūqꝫ comitatu cōſtituātur: expenſas per cōmūitatē diſ ponendas de bonis et poſſeſſiōibus ſuis ad ratam ſiue ſortem eorūdem in mediū cōmunitatis ſemper perſoluē et ſolui fa/ cere debeāt et teneātur. Deinceps tamen illis Dominis. Prelatis: et Baronibus Ceteriſqꝫ poſſeſſionatis qui tempore cō/ gregacōis ad Regiā mageſtatem nomi/ natiꝫ et perſonaliter per lrās vocabūtur Verum tamen alias cum ſcilicet factum comitatus agitur quilibet contribuere te neatur Renitētes aūt: comes illius comi tatus etiā cū grauaminibꝫ in talibꝫ fieri ſolitis. Hoc eſt cū onere triū marcarū le uis pōderis cōpellere debeat et teneatur.

De hys qui armata manu ſe ad Juditiū recipiunt Et eorū pena. Lxvi.

Item Quia ad ſedem iuditiariā nō nulli quorūlibet comitatuū cauſā/ tes: et nōnulli alii qui ſedem ipſam ingre diūtur cū familiaribus et Jobagionibꝫ armatis. Et quidem maiori quo poſſunt

numero intrare et ceteros armis vel ml
titudine terrere ſolēt. Quare tū ex eo qꝰ
deinceps quilibet in eiuſcemodi ſedem Ju
ditiariaz quiete libere et ſine omni metu
atqz periculi ſuſpitione intrare. Et ibi ho
neſte pacifice et abſqz omni prorſus im/
pedimento perſeuerare poſſit. Tū vero
ne leges et iura inter arma ſilere videanť
Concluſū eſt. Vt tam nobiles q̄z etiam
familiares et Jobagiones ſedem iuditia
riaz ingreſſuri: arma omnia cuiuſcunqz
generis exiſtāt in hoſpiciis deponere et
inermes in ipſam ſedez ingredi debeant.
vbi vt nō armis ſed Jure contentendum
noſcāt: Tranſgreſſores vero ſi ignobiles
fuerint: comes eorūdez arma aufferat. et
inſuper eoſdem in liponem ponat: Ibiqz
diebus duobus et totidez noctibus abſqz
eſu et potu detineat. Si vero nobilis exti
tit modo ſimili arma aufferat: et inſuper
vnam marcam grauis ponderis ab eo/
dem extorqueat.

Ne q̄ſq̄z in foro neqz taberna armis vta/
tur neqz deferat. lxvii.

Item Quia in nūdinis et foris eb/domodalibꝫ preterea in tabernis plurime hominū interemptiones: vulneratōes: verberationes. Et item multe ri/xe et infinita aliorū malorū genera cōmitti ꝯsueuerūt. Arma ſiqdē furorē vbiqꝫ miniſtrāt. Id circo vt deinceps etiā huic malorū generi debita prouiſione occurratur conſimiliter Statutū eſt q̄ om̄s et ſinguli cuiuſcunqꝫ condicionis exiſtant ad nū/dinas fora et tabernas proficiſcētes: arma om̄ia in hoſpiciis deponant et iner/mes ad emendū vendendū et bibendū ꝓ/ficiſcantur. Itaqꝫ pena ſub eadē et pre/miſſa viuant et cōmorentur.

Vt nemo contra comitē in executōe iuſticie inſurgat: et ꝺ pena repugnātis lxviii.

Quia in ſuperioribus articulis q̄n/tam comes parrochialis in execu/cōibus iuſtitiā agere hēat plane declaratur: vt autem debito modo et ſine aliquo impedimento officiū ſuū exequi valeat. Statutū et diffinitū eſt q̄ quicūqꝫ con/tra comitez aut vicecomitē in eiuſcemo/

di execucionibus inſurgerēt. Et eidē vim
inferre preſummerēt ſicqʒ ipſum coerce/
rent: qꝯ iuſtitiam quā executioni demāda
ri deberet: exequi non poſſet: extunc tales
ſcita tamē prius mera rei veritate. nota
infidelitatis ml'ctētur Si vero ẜui vel ru/
ſtici fuerint: ipſos domini eorūdeʒ ſub pe/
na viginti quinqʒ marcarū in manus co
mitis dignam eiſdem penam infligendā:
dare et aſſignare teneantur. Et inſuper
de innocentia qꝯ ſcilicet non de eorū volū
tate et commiſſione id actuʒ ſit: iuxta re
gni couſuetudinem ſe purgare debeāt et
teneantur. Si autem ſerui vel ruſtici per
petrato facinore aufugerent. Comes pro
Iniuria illata illos perquirat: et nihilo/
minus domini eorū vt prefertur de inno/
centia ſe purgare teneantur.

Qui ſūt Iudices ordinarii et qui non: de eorūqʒ ptāte Et ut nemo niſi vocatus ad domū Iudicis ſe recipiat. Lxix.

Item Quia de Iudicibus ordina/
riis frequēter mentio fieri ſolet: et
dubitatur a plurimis qui ſint et intelli/

gantur Judices illi. Idcirco declaratur
hic per expreſſū: Nõ Judices ordinarii
ſūt. In primis palatinus: deinde Judex cu
rie: et poſtmodū Secretarius: Cancella
rius ſi pn̄s fuerit: ſin aūt nō locū tenēs/
hoc eſt qui ſigillū Judiciale Regie mage
ſtatis pro tempore tenet: Appellãtur aūt
Judices ordinarii quia quãlibet cauſam
diſcutere: et ipſi ſoli eorūqꝫ viceſgerentes
ad ſedem Juditiariã non vocati intrare
Et etiã alios ſi quos pro teſtimonio: aut
[illegible]a re volent aduocare poſſunt. Iſti aūt
preſcripti videlicet Magiſter Thauerni/
corum. Magnus Seneſchaleus. Banus
Dalmacie. Croatie. Sclauonie. ⁊ Way/
uoda. Tranſſiluanus non cenſentur Ju/
dices ordinarii. Et idcirco ad ſedem Judi
ciariam Regie mageſtatis non vocati in
trare non debent: neqꝫ tenentur. Sed tn̄
ex quo ſunt Judices et officiales Jurati
ſi quando ſponte intrare voluerint: ſiue
Regia mageſtas preſens ſit. ſiue non: ad
mitti et locum honorificum ſemper habe
re debebunt. Quorū etiaꝫ prothonotarii
et in Judiciis viceſgerentes ſimiliter ad
mitti debebūt. Neminem tamen ad ipſaꝫ

94

ſedez Juditiariã ſine permiſſione: et an/
nuentia predictorũ triũ Judicũ ordina/
riorũ vocare poterunt. Hoc in expreſſuz
declarato. qꝫ pfati iudices ordinarii etiã
in abſentia Regie mageſtatis ſine iſtis
aliis omnia Juditia libere facere poſſũt
Ut aũt iuditia cũ honeſtate: grauitate
et maturitate ſine ſcilicet aliquo rumore
tumultu: ſtrepitu: et turbatione celebra/
ri poſſint. Statutũ eſt: qꝫ fores domus iu
ditiarie ſemper pateant. vt nemo niſi vo
catus intrare audeat. Alioquin tranſgreſ
ſor penam alias ſuperinde decretam. Hoc
eſt centum aureorũ incurrat. pro quibus
ſtatim capiatur et in turri manea. vſqz
ad reſtitutionem teneatur:

LNos procuratores ſolum quatuordecim
perſonarum cauſas ſupportant et ſuſci/
piant. Lxx.

SOlent procuratores lucri gratia
plurimarũ perſonarũ cauſas ſuſci
pere: et ſatis negligẽter ad earũ defẽſiõez
attẽdere: Nullũqz facere caſũ. Si qñ eorũ
principales in birſagiis cõuincerentur.

Et hoc potiſſimū ex eo q̄ antiqua conſuetudine Birſagia huiuſmodi tēpore dūtaxat celebraciōis iuditiorū generaliū extorqueri ſolebāt. Cum vero eiuſcemodi iuditia generalia. prout ſuperius tactū eſt abolita ſūt: et deinceps nūq̄ celebrētur: Idcirco ordinatū eſt q̄ deinceps nullus procurator pluriū q̄ quatuordecim. perſonarū cauſas ſuſcipere et ſubportare audeat: vbi aūt in Birſagiis conuincentur Statim poſt finē litis: et cauſe deciſionē de bonis et poſſeſſionibus ſui principalis tā ad partē iudicis q̄ aduerſarii ſtatuat

Qd omnes iſti articuli ad futura trahātur et non ad preterita. lxxi.

Item Qd omnes cauſe et lites que hacteuus ſuper quibuſcūq̄ rebus et negotiis mote ſunt. Eodem ordine et ꝓceſſu Juris quo hucuſq̄ conſuetū fuit ꝓſequi. terminari et finiri debeāt. Ita videlicz q̄ p̄ſcripti articuli ſolūmodo de futuris et nō de p̄teritis cōfecti intelligātur.

Si deperdita ſūt priuilegia ant alie lrē.

[Vide in Jure Tripartito Titulum lxxxij prima partis]

Item concluſum eſt Qđ ſi qui cu/
iuſcunqꝫ conditionis. ſiue ſcilicet
eccleſiaſtice: ſiue ſeculares perſone exiſtāt
cauſarentur in iuditio aut extra: et priui
legia ſua per Turcos. Bohemos: Polo
nos: Theutunos. aut alios quoſcunqꝫ ho
ſtes: et emulos ablata. aut igne conſum/
pta et deperdita fuiſſe: vel etiam ſi quiſpi
am eccleſiaſticorū allegaret eccleſiā ſuā
apud manus laycales prout nonūqm̄ fa
ctum eſt diu tentam fuiſſe: et tunc per ip
ſos laycos Juribus et priuilegiis. ſpoli/
atam uel aliter defraudataꝫ fuiſſe. Si ta
les ad lrātorium mandatuꝫ Regie mage
ſtatis vel acquiſitiouem aliorū iudicum
ordinariorum: cū nobilibꝫ illius comita/
tus. in quo bona illa ſuper quibus iura
et priuilegia āmiſſa cauſabuntur in rebꝫ
A ſexaginta annis citra. Ita actum eſſe
comprobare poterint. Eiuſcemodi com/
probatio et atteſtacio nobiliū ſemper: et
in omni Judicio pro principali et capita
li priuilegio teneatur et reputetur.
Item Qđ ſeculares perſone contra eccle
ſiaſticas in Juditio. in maiori onere non
conuincantur qm̄ eccleſiaſtice contra ſe/

Annorum ſexaginta [illegible] ablatione.
Tripart: part. 1. tit. 82.

culares conuincerentur.

De Juramentis per Judices et offitia/les preſtandis. lxxii.

Item ordinatum eſt Ut omnis friuola et temeraria ſuſpitio: que cō tra Judices et Juſtitiarios regni: et itē Comites. vicecomites: Judices nobiliū atqꝫ etiam electos nobiles. ceteroſqꝫ of/fitiales. de fauore: vel odio concipi poſſit de cordibus quorūlibet remoueatur. iu/xta decretum Sereniſſimi quondam dn̄i Sigiſmundi imperatoris. Statutum et ſanctitum eſt: qꝫ perpetuis ſemper ſucceſſiuis temporibus: omnes Judices et Juſtitiarii huius regni tam eccleſiaſtici quā ſeculares: q̄ videlicet in pallatinū Judicē curie regie: Magiſtrorū Thauernicorū. Cācellariū. aut vicecācellariū: in ꝓthonotariū: ſeu vicēgerētes Judicū ꝑtactorū: et etiā aſſeſſores eorūdē: Banū Sclauo/nie: waynodā Trāſſiluanū. et in comites quorunlibꝫ comitatuū. et in iudices nobiliū eligēt et aſſūmētur: eorūdē viceſgerētes et ſubſtituti tpe aſſūptōis iporū ad hm̄oi offitia ī cōſpctū regie magaſtatis.

Juramentum honeſtum: de conſeruanda fidelitate: et adminiſtranda iuſtitia preſtare. Vicecomites tamē et iudices nobilium coram ſuo comitatu huiuſmodi Juramentū preſtare teneantur.

Forma Juramenti. Lxxiii.

Forma vero Juramenti ſequitur in hec verba Ego N. Juro per deū viuū et glorioſā dei genitricem virginem mariaz: Et per omnes ſanctos et electos dei: Q[uo]d omnibus coram me cauſantibus et in omni negotio quod ad meū offitiuz pertinebit. abſq3 cuiuſuis perſone: diuitis ſcz et pauperis acceptione prece: premio: fauore. timore: odio. amore. et complacentia remotis. et poſtpoſitis prout ſecundū deum et eius Juſtitiam faciendū cognouero iuſtū et verū Juditiū: iuſticiam atq3 executionem omnibus in rebus pro meo poſſe fatiam. Sic me deus adiuuet: et omnes ſancti eius.

De Solutione et redemptione litteraruz capituli et conuentus aliorūq3. Lxxiiii.

Eterum in redemptõibus littera
rum capitulariũ et conuentualiuꝫ
necnon ſuper ſatiſfactione viarum. ſeu la
borum quos teſtimonia capitolorũ: et cõ
uentuum in executionibus facere habent
diſcordiam oriri contingat. Concluſũ eſt
q̄ in hac parte ſeruetur limitatio tempo
ris Sereniſſimi quondam domini Sigiſ
mundi imperatoris facta. Et tandem per
Regiam mageſtatem tempore felicis co/
ronacionis confirmata. Jta videlicet q̄
in omnibus locis tam capitularibus q̃ꝫ
Conuentualibus de Euocatoriis prima
ſecunda et tercia in capitulo aut conuẽ/
tu ſimul cum notario et ſcriptore pro re/
demptione littere recipiantur: ſeu ſoluã
tur ſinguli denarii viginti quatuor: quo/
rum centum vnum aureum fatiunt.

De Salariis notariorum pro litteris for
mandis et conſcribendis. Lxxv.

ITem pro littera procuratoria de/
narii quatuordecim. Jtem ꝓ qua/
libet littera prohibitoria proteſtatoria.
et aliis ſimilibus ſi patenter emanantur

denarii xxiiii. Si vero clauſe denarii duo
decim. Itē ꝓ qualibet littera faſſionali
emanata priuilegialiter denarii centum:
Patente vero denarii viginti quatuor.
Clauſe vero denarii duodecim.
Item ꝓ qualibet littera inquiſitoria: ſi/
ue patēti: ſiue clauſa denarii viginti qua
tuor. Item de paribus antiquarū lrā/
rum in conſeruatorio requiſitarū cuſtodi
ſeu requiſitori per ſe denarii centū: et pro
redemptione lrē requiſite: ſi nō habuerit
multū de ſcriptura: et patenter confecta
fuerit denarii viginti quatuor. Si vero
labor ſcribendi fuerit magnus et littera
priuilegialiter confecta denarii centum.
Item de ſimplicibus trāſſcriptis ſeu trāſ
ſūptionalibꝫ litteris patenter emanatis
Vbi labor ſcribendi nō magnus foret: de
narii viginti quatuor. Vbi aūt lrā fuerit
prolixa. aut priuilegialiter emanata de/
narii centū. Item Lrā ſtatutorū in
qua contradictio facta fuerit denarii vi
ginti quatuor. De litteris vero ſtatutio
nalibꝫ perpetuis in quibus contradictio
facta non fuerit redemptio lrārū recipi/
atur ſcdm quantitatem poſſeſſionis: et

numerū ſeſſionū modo ſubſcripto: videli
cet de ſeſſione: vna duabus vel tribus. vl'
quatuor. in toto denarii cētū. Vbi aūt fu
erit vltra quatuor ſeſſiones vſq3 ad decē:
de qualibet ſeſſione denarii trigintaqua/
tuor. vbi fuerint vltra decē. vſq3 ad vigin
ti de qualibet ſeſſōne denarii xxiiii. vbi ve
ro fuerint vltra viginti: vſq3 ad centū. de
q̄libet ſeſſioue denarii duodecim. Si vo
fuerint vltra centū vſq3 q̄q3. de qualibet
ſeſſione denarii octo. Item de litteris re
ambulatoriis metalibus. in q̄bus contra
dictio: et euocacio facta ſuerit denarii xx
iiii. In reābulacōibus aūt metalibus in
quibus ſimplex cōſignacio: vl' cū homini
bus regiis de curia regia transmiſſis ſi/
milis cōſignacio: vel ſimilis metaruz ere
ctio cum Iuramento ſuper terram in for
ma Iuditiaria: aut partibus concordan
tibus facta fuerit: pro redemptione litte
re denarios quadringentos. Vbi aūt par
tibus in huiuſmodi reambulacionibus:
et demonſtracionibus metalibus diſcor/
dantibus cauſa ad curiā regiam inducta
fuerit: tunc pro redemptione litterarum
talium denarios ducentos.

Item in cōmuni inquiſitione ordine Iu-
ditiario commiſſa denarii centum.
Item de reuiſione poſſeſſionarie occupa
cionis denariii centum.
Item de occupatōnibus poſſeſſionum ho
minum in ſentencia capitali conuictorū:
et rerū reambulatōnibus. Iuditiaria cō
miſſione mediante fieuda. de rebus abla
tis ex antiqua conſuetudine: capitulū ha
bebit decimā partem: p redemptione aūt
litterarū denarii centum. Item de
eſtimationibus poſſeſſionariis Iuditia
ria commiſſione fienda denarii centum.
Item de poſſeſſionariis diuiſionibus de
ſingulis poſſeſſionibus diuiſis ſinguli de
narii centum. Item De expeditoria
Iuramentali denarii viginti quatuor.
Item de expeditoria Iuramentali conti
nente nomina denarii centum.
Item de Solutionibus pecunialibus co-
ram capitulis vel conuentibus: vel eorū
teſtimoniis fieri ſolitis. capitulū ſeu con
uentus decimam et nonā partem exigere
non poſſunt: niſi quādo propter diſcordi
am partium in eorū ſacriſtiis ſeu conſer-
uatoriis huiuſmōi pecunie repoſite fue-

rint: de talibus nempe de iure decimam e nonam partem recipere poſſint. Ad illi-us tamen partis ratiōꝫ que cauſam dede rit: vt pecunia huiuſmodi in conſeruato-rio reponeretur: Perſonis aūt teſtimo-nialibus Capitulorū et Conuentuū pro ſingulis diebus: quibus in itinere proceſ ſerint ſoluantur ſinguli duodecim denarii ſiue in propriis equis: ſiue in equis cau-ſantiū: trāſeunt et ducantur. qui ipōs ad facta ſua ꝯducūt Si vero plures fuerint cauſe eqs et familiaribꝫ eorū de domo ite rū in domum ſemper conducere debeant et reducere.

De Salariis notariorum pro litteris in Curia regia aut Judicibus ordinariis emanatis. Lxxvi.

PReterea ex quo in Judiciis in Cu ria regia fieri ꝯſuetis. Corā iudici bus ordinariis eiuſdem curie ac etiam eo rū notariis ſupradicte littere et redem-ptiones earū: neceſſario occurrūt. Ideo ad tollendam cuiuſlibet altricacōis occa ſionem que inter ipōs notarios et cauſā-

tes emergi poſſet. antiquam conſuetudi
nem redempcōis lrārum earūdem modo
ſubſcripto duximus ſimiliter declarādā
videlicet q̄ in ipſa Curia Regia notarii
ipſius Juditialibus de vua littera pror
gatoria cōmuni: ſoluantur denarii duode
cim. De littera Juditiali ſeu Birſagiali
ſimiliter denarij duodecim. De ſimplici lit
tera inquiſitoria ſimiliter denarii duode/
cim. De ſecūda Euocatoria viginti qua
tuor denarii. De tercia Euocatoria dena/
rii centum. De proclamatoria denarii cē
tum. De lrā Juramentali tercio uel ſexto
alicui adiudicato denarii viginti quatu/
or. De eo qui Jurabit xii. vel xxv. aut l.
denarii centum. De conmuni inquiſitiōe
denarii centū. De lrā duellaria denarii
ducenti. De Juramentali ſuper caput
denarii ducenti. De prima Inſtrumen/
tali exhibitione denarii viginti quatuor.
De ſecunda et tercia inſtrumētali exhibi
bicōne cū grauamine aſſumpta ſimiliter
denarii viginti quatuor. De prorogato/
ria reſpondens cum tribus marcis dena
rii viginti quatuor. De litteris proroga
toriis patentibꝫ denarii viginti quatuor

De lrā faſſiouali cōmuni denarii viginti quatuor. De aliis litteris generalibus videlicet prohibitoris ſimilibus denarii viginti quatuor. De prohibitoriis facie ad faciem denarii centū. De littera ſētencionali facti potencōnalis: cōſuatori Sigilli floreni decē per centū Scriptori autem denarii ducenti. De litteris Statutoriis: et reambulatoriis: ſimplicibus denarii viginti quatuor. reoptencionis poſſeſſionū ſeu aliarū rerū Juxta quātitatē poſſeſſionis ſeu rei reoptēte habita concordia inter cauſantes et prothonotarios fiet ſo utio.

l

De litteris aūt adiudicatoriis. Lxxvii.

Statutiones autem poſſeſſionarie metarū reambulacōnes: et reuiſiones aliter fieri nō debeāt. niſi vicinis et cōmetaneis huiuſmodi poſſeſſionū inibi legittime conuocatis. Et ut fraus: et dolus in talibus melius euitetur. Nomina ſingulorū vicinorum et cōmetaneorū tpe promiſſorū proceſſuum illuc primiciali

ter conuenientium in litteris capitula-
ribus et connentualibus ſuperinde ema-
nandis ſeriatim conſcribatur.

Poſtremo concluſum eſt Quod regia ma-
geſtas preſcriptam ordinationē quo ad
om̄s articulos: clauſulas capitula et pū-
cta per quoſcunqꝫ inconcuſſe obſeruari
faciat. Tranſgreſſores vero ſic emendet
puniat et caſtiget. Et q꞉ regnicole ſicuti
eam ipſam ordinationē pari et vnanimi
omnium conſenſu: voluntate et conſilio.
maturaqꝫ deliberatōne fecerunt. Ita om
nes Mageſtati ſue meritas gratias age
re valeant. Quos quidem articulos ſiue
capitl'a Nos Mathias Rex prefatus. cū
ſupradictis Dominis Prelatis Baroni
bus Proceribus et ceteris Nobilibus ele
ctis: totuꝫ ſcilicet hoc regnū repreſentā-
tibus. Et in preſenti generali dieta nobi
ſcū exiſtētibus matura prehabita delibe
racōe quo ad oēs eorū continētias. Et de
eorūdē Domin orū Prelatorū Baronū
Procerum et tocius regni conſilio volū
tate et aſſenſu. Pro perpetuo regni ipſi-
us decreto et ſtatuto: ac pro lege necnon
Iure ſcripto tenendos et duraturos.

Sanctimus Stabilimus Auctoriſamus Autentiſamus et Cōfirmamus Atqꝫ ad eorumdem obſeruatōnem vniuerſos ſucceſſores noſtros reges Et iterū totū regnuz hoc: ſic obligamus: vt nullo vnqm̄ tempore Neqꝫ ſcilicet in nouorū regū electione uel coronatione: ſed neqꝫ in dietis ſeu cōgregatōnibus generalibus vel particularibus regnicolarum quitq̄ꝫ ex illis variare ſeu immutare liceat. Sed in omnibus clauſulis et punctis inconcuſſe et inuiolabiliter obſeruentur. In cuius rei memoriā firmitatēqꝫ perpetuaꝫ Articulos ipſos in preſentē libellū conſcriptos et inſertos de eorūdem dominorū ꝓlatorū Baronū et nobiliuꝫ: ac totius regni volūtate et conſilio Secreti ſigilli noſtri quo ut Rex Hūgarie vtimur appenſione fecimus cōmuniri. Datū Bude ꝑ manus Reuerendi In criſto prīs dn̄i Johannis Epiſcopi eccleſie Waradieñſis aule noſtre Secretarii Cancellarii noſtri. Anno dn̄i Milleſimo Quadringenteſimooctogeſimoſexto. In feſto conuerſionis Beati Pauli apoſtoli Regnorū nr̄orum Anno Hungarie ⁊c Vigeſimo nono. Bohemie

vero decimo ſeptimo Venerabilibus in cristo patribꝫ dn̄is Ladiſlao Hereb Electo et cõfirmato Alben̄ Tr̄ſſiluanie Apoſtolice ſedis legato Stragonienſi ſede vacāte. Petro Collocēſi archiepiſcopo Gabriele Cardinali agrienſi. prefato Johān̄e Waradienſi. Oſwaldo zagrabienſi. Sigiſmundo Quinqꝫeccleſienſi. Vrbano electo et confirmato Zaurienſi. Sūmo Thezaurario nrō. Alberto Weſprimiēſi. Johāne Chanadiēſi Necnō Waciēſi. fratre Georgio Nitriēſi: Johāne Simiriēſi et Mathia electo Boſnēſi Ecclarū epis Eccleſias dei feliciter gubernātibus.
Jtem Spectabili et magnifico Emerico de Zapoliia Comite perpetuo terre Scipuſienſis et predicti regni noſtri Pallatino: Comite Scephano de Bathor Judice curie noſtre et Wayuoda Tranſiluanie Mathia Heres reguorū noſtrorum Dalmatie Croacie et Sclauonie Bano: Ladiſlao de pakos Thauernicorū noſtrorū magiſtro Andrea de zokol et Frāciſco de Haraſchin zerewrenien̄ Banis. Wilhelmo Comite zagborie dapiferorū. Georgio de Thwroch pinceruarū. Ladiſlao

Orzagh de Gruch Agazonũ noſtrorum
regaliũ magiſtris Paulo de Kynis The
meſieñ et Nicolao Bãſi de lindwa poſo
nieñ p̃ntibz : aliiſqz quãpluribz regni no
ſtri [illegible]mitatus tenentibus et honores .

Sequitur Series Eſtimationū. Primo ſeſſio cuiuſlibꝫ nobilis ꝓpria ad tres marcas. Jobagionalis aūt pu/ ꝛ. populoſa ad vnā marcā. Deſerta ve/ ˜ edifitia hn̄s: cōputatur ad mediā mar . Vacua vero in ordine aliarū ſeſſionuꝫ mni edifitio carens: ad vnū quartale vi licet ad centū denarios cōputatur.
Jtē ſi locus ſeſſionalis vacuus fuerit ex/ tra ordinē aliarū ſeſſionū ꝓ cāpo reputat

Pomerium

Pomeriū etiā nobiliū in multis locis ſi/ gnāter in Challokewz. Eſtimatur qꝫ que libet matnra arbor fructifera. ꝓ centū denariis cōnumeratur: et ſucceſſiue vſqꝫ ad duodecim. Etiā ſi ipm duodenariū in aliqno ſiue in pluribus excedat pro tribꝫ marcis. Et hoc in Challokewz. Jtem in aliis locis pomeriū bonū et fructiferū in vno iugē regalis mēſure ad tres marcas Pomeriū vo Jobagionale extra villā: ad vnam marcā. Pomeriū vero retro ſeſſi/ onem exiſtens non ponitur in ordine pa/ tens: vt in alia eſtimatione.

¶Eccleſia ſiue Capella.

¶Eccleſia ſiue Capella ſine pinaculo et ſepultura: ad quinqꝫ marcas. Sepultura habens ad decem marcas. Cum ſepulra et pinaculo: ad quindecim marcas. Et eccleſia tantū matrona ſine ſepultura non ponitur in ordine diuiſionis. Item omnes alie matrone ſine pinaculo ad decem marcas: cū vno pinaculo lapideo. ad quindecim marcas. Cū duobus ad xxv. Si autem vlterius eccleſia fuerit maior cū duobus pinaculis. ad morē monaſterii fūdata: ad quinquaginta marcas. Monaſteriū vero hn̄s ſepulturā ſuorū prōnorū. et aliorū ſpūaliū nobiliū ad cētū marcas. Clauſtrū lapideū ſimiliter ad centū.

¶Terra.

¶Terra vnum aratrum Regalis menſure tenens ad tres marcas.

¶Silua ſeu Rubetum

¶Silua ſeu Rubetum quod ignis incendio

pertranſiri poteſt. eſtimatur ſicut terra
cõmunis ad vnũ aratrũ pro tribus mar
cis. Permiſſoriũ vero ſeu ſilua maior ap
ta pro cõmuni opere: infra quantitatem
i aratrorũ regalis menſure. ad quod/
aratrũ decem marcas. Maior ſilua
dolabroſa: ſeu glandinoſa ad tria
ra. quodlibet aratrum ad quinqua/
ta marcas. Si vero eius ꝓuentus an
lis bene poteſt computari: ſignanter
t ſilua glandinoſa. decies tantũ. quã
tum idem proueutus facit.

Item vnde foris in foro eccleſiaſtico. ſil/
uam permiſſoriam ad quodlibet Juger
regalis menſure. quadraginta denarios
Maiorem vero ſiluam ad quodlibet ar/
tifitium ſuffitiens: ad quodlibet Juger:
centum denarios. Similiter terram fina
lem quã viaw teneo eſſe veriorem.

Iffenetum.

In quodlibet iuger. centũ denarios. Tri
butarium vero. vtſupra decies tantum.

Tributum montis vinearum.

Quod capit p͛uentū bonū annuatim
reali domino: similiter decies tm̄. Si aūt
vinee fuerint pro simplici vsu: taliter
liter rubetū e[illegible]timatur. Licet multi
ces. mōtes vinearū. tā in maioribꝫ
minoribus estimēt. tanq̄ꝫ rubetū. [illegible]
pū. Sed tm̄ istam viā teneo esse veri[illegible]

Piscina.

Piscina parua: seruans aquositatez tem
pore estus. ad quinqꝫ marcas. desitiēs ve
ro ad tres marcas. Piscina deniqꝫ ma/
ior et tenens estualem inundationem. ad
decem marcas. desitiens vero siue carens
estuali inundatione: ad quinqꝫ marcas.
Hyalmascho aūt ad quinquaginta mar
cas. Clausura vulgariter Rekoz inunda
tionem aquarum prouentū singulariter:
pro singulis centū denariis estimatur.

Iſta menſura Sedenes ſumpta facit vnã menſuralem Regalem

Menſura Regalis

..nſura Regalis in latit dine vnius ... duodecim vluas. In longitudi ne vero: ſeptuaginta duas vluas conti net. Vlua facit quinqꝫ brachia: ſiue q̃nqꝫ cubitus. Siluarũ vero vnã integrã lon gitudinẽ hominis leuãdo manus ſurſũ.

Vnum Iuger terre arabilis: aut ſilue cõ tinꝫ in ſua lõgitudine ſeptuaginta duas in latitudine vo xii. menſuras regales.

Vnum aratrum continet in ſe centũ quin quaginta Iugera terrarũ regalis men ſure: in eſtimatione rerum.

Sequitur eſtimacio
poſſeſſionũ et rerum

Eccleſia.

Primo eccleſia ſine pinaculo ad decem

marcas. Item ecclesia cū vno pin
culo ad quinde[illegible]m marcas. It
ecclesia ant[illegible] in medio habens duo p
nacula: ad viginti quinqꝫ marcas. Ec
ſia habens ante uel retro duo pinac
admodum monaſterii eſtima
quaginta marcas.

Monaſterium.

Monaſterium uel clauſtrū per aliquē
poſſeſſiōibus dotatū Ad centū marcas:
Clauſtrū ſimiliter ad centū marcas.

Capella.

Capella lignea habens ſepulturam: ad
ſex marcas. Capella lignea carens ſepul
tura: ad tres marcas.

Molendinum.

Molēdinū ſubtus currēs ꝯ tpe eſtatis nō
defitiēs decē marcas: Defitiēs vo [illegible] ſex
marcas. Molēdinū deſuper currēs: et tē
pore eſtatis non deficiens quinqꝫ mar

us. Defitiens vero [illegible] marcas.

Puteus.

Puteus effluens ſiue vnus: ſiue plures ad tres marcas. Quia vnus ſufficit ad vſum vnius ville ut plures.

Loca Sagenarum.

Loca Sagenarum vſqz ad numerū deci/ mariū. Si ipſa loca ſagenarum excedūt [de]cimarium numerum vſqz ad centum: ſiue circa: ad decem marcas.

Piſcina.

Piſcina effluens: ad decem marcas. Nō effluens: et tempore eſtatis defitiens: ad tres marcas. Piſcina danubialis. Titici alis. Draue uel Sawe. Tanya dicta vel Dyalmaſcho ſi habet cōputatum prouē/ tum annualem. quantum facit prouētus annualis decies tantum. Si vero nō ha/ bet numerū: quinquaginta marcas.

Tributum

Tributum ſiu[illegible] terra ſiue in aqua et ſ ua glandi[illegible] :: decies tantũ quãtũ faci prouentus [illegible]us annualis.

Silua ſub dolabro

Silua ſub dolabro vel venatione ad quinquaginta marcas. Silua cõmũis. in vno aratro terre exiſtẽs: ad tres marcas: Nemus vero ſiue premiſſorium in ſingulis Jugeribus terre exiſtens: pro ſinguli iugeribus q̃draginta denarii eſtimantu[r].

Sequitur de ſeſſionibus nobiliũ.

Seſſio nobilis: ad tres marcas. Seſſio nobilis habitacione carens. ſcz edificiis defectũ habens: ad vnam et mediã mar cã. Seſſio nobilis omnibz edifitiis carẽs: ſolũ locũ habẽs: ad vnã marcã eſtimat[ur].

Seſſio Jobagionalis.

Seſſio Jobagionalis ad vnam marcam

locū: et anti/
ntū denarios

um ſcilicet centum:
gu Jugera Regalis menſu
as. ad tres marcas.

Fenetum et vinee.

Qu falcaſtrū feni eſtimatur
nari s. Vna vinea p̄ciſe eſtimatur
gultū: ſeu rubetū: et hoc eſtimat̄
atione cōmuni: Nā differētia eſt in/
eſtimationē cōmunem et eſtimacionē
perpetuā. Item perpetualis facit decies
tantū quantū cōmunis. Vbi eſtimatione
i ſeſſio Jobagionalis eſtimatur
m marcaz: perpetualiter eſtima/
ad decem marcas.

Eſtimatio pecorum.

Vnus bos. ad vnā marcā. Due vacce ſine
vitulis. ſolū ad vnā marcam. Vna vacca

[illegible] miſeros defendere [illegible]

[illegible] bene condux[illegible] vendunt per [illegible]

cum vitulo ad v
tuor ſimiliter
ſiliter ad vn
dro ad vna
lari ad v
dro maſculo

Equus Eq tialit

Equus equacialis cũ poledro ad ſe cas: ſine poledro ad tres marcas E ſellatus bis tantũ quantũ facit va precii per Judices eſtimatu .

Hic traccatur de preſcriptio e

Preſcriptio et temporũ complecio multũ obſeruatur apud modernos in cauſis et litium pceſſibus. Primo preſcriptio Juribus regalibus tenet centũ anni Eccleſiarũ quinquaginta duos. Nobiliu triginta duos. In rebus villanorũ ſede-cim. Apud Ciuitatenſes annũ vnũ et diẽ vnũ: Item in metis rectificandis et in geneloiia proximitatis: Non eſt preſcri-ptio allegãda. Et etiaz de rebus para-

libus. dotalitiis et quartalitiis.
a ... re ... habere ius ſu
pore ſui. liti... preſcriptione ob
n valẽtes ... guoraticiis
... us iuxta le
... efini... a qñqz repit.

Terr... Iterato.

Te... nõ ... itur ad ... uel mediũ
aratrũ ... deli ſi fuerint qñqz uel ſex iu
gera. ... extunc quodlibet Iuger
ſtimatur ad quadraginta denarios.

De Etate.

orũ ... atuordecim Procuratorẽ cõ- in Tripart: part: 1. Tit. ...
ſtituit. Sedecim res diſponit in argento
Decẽ et octo in auro. Viginti p̃dia diſpo
nit. Viginti quatuor dat hereditates.

Impreſſum in Lypczk.
Anno dñice incarncõis.
Milleſimoquadrinteſi-
mooctogeſimooctauo.
Mẽſis Junii die ſecũda. 1488.

Ex Thesauris Samuelis Székely de Doba Compar. Epperjessini Die 1. May Ao 1728.

16

cum vitulo ad v
tuor ſimiliter
ſiliter ad vn
dro ad vna
lari ad vn
dro maſculo

Equus Equatialis

Equus equacialis cũ poledro ad [illegible]
cas: ſine poledro ad tres marcas E
ſellatus bis tantũ quantũ facit va
precii per Judices eſtimatu .

Hic traccatur de preſcriptio[illegible]

Preſcriptio et temporũ complecio multũ
obſeruatur apud modernos in cauſis et
litium ꝓceſſibus. Primo preſcriptio
Juribus regalibus tenet centũ ann
Eccleſiarũ quinquaginta duos. Nobili
triginta duos. In rebus villanorũ ſede/
cim. Apud Ciuitatenſes annũ vnũ et diẽ
vnũ: Item in metis rectificandis et in
geneloia proximitatis: Non eſt preſcri/
ptio allegãda. Et etiaz de rebus para/

libus. dotaliti
a . . re
pore ſui. liti
n valētes

Terr

Te nō it
aratrū ndeli ſifu
gera. . . extur
ſtimatur ad quadra

De Et

orū . tuordeci
ſtituit. Sedecim res
Decē et octo in auro
nit. Viginti quatuor

Impreſſum i
Anno dñice i
Milleſimoqua
mooctogeſimo
Mēſis Junii

Ex Thesauri
sis Székely
Compar. Epp
Die 1. May

Restaurálta:
SZÉNÁSINÉ, KATALIN
1981

LESZIK K. KÖNYVKÖTŐ BUDAPEST